

VINERI • 1 APRILIE 2005 • ANUL LV NR.13

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

„Îl laud pe Dumnezeu că m-a făcut româncă”

„Dansul este ca limba maternă; nu se poate uita niciodată”

Dăscălița a sute de copii din Bătănia

CALENDAR ORTODOX

4 aprilie, luni – Cuvioșii: Iosif, scriitorul de cântări, Gheorghe de la Maleon, Zosima și Platon
5 aprilie, marți – Sfinții Mucenici: Teodul, Agatopod, Claudiu, Diodor, Serapion și Nichifor
6 aprilie, miercuri – Sf.Mc.Irineu, Episcop de Sirmium; Sf.Eutihie, Patriarhul Constantinopolului; Cuv.Platonida
7 aprilie, joi – Sf.Gheorghe Mărturisitorul, Episcopul Mitilenei; Sf.Mucenici Caliope și Achilina
8 aprilie, vineri – Sfinții Apostoli: Irodion, Agav și Ruf
9 aprilie, sâmbătă – Sf.Mucenic Euphie din Cezareea; Cuv.Vadim arhimandritul. (Pomenirea morților)
10 aprilie, duminică – Sfinții Mucenici: Terentie, Pompie, Maxim, Macarie; Sf.Mc.Dima Duminica a 4-a din Post (a Sf.Ioan Scărarul); Ap.Evrei 6, 13-20; al Sfântului: Efeseni 5, 8-19; Ev.Marcu 9, 17-32; a Sfântului: Matei 4, 25-5, 1-12, glas 4, voscr.1

AGENDĂ

4 aprilie

1896 – s-a născut, la Moiești (Bacău), *Tristan Tzara*, poet de renume europeană, unul dintre inițiatorii mișcării literare avangardiste (dadaism).

5 aprilie

1908 – s-a născut, la Salzburg, *Herbert von Karajan*, dirijor austriac de origine macedoromână.

6 aprilie

885 – a murit *Metodiu*, cel mai apropiat colaborator al lui Kiril în crearea alfabetului slavon.

1941 – s-a născut, la Găești, pe malul Argeșului, muzicianul *Gheorghe Zamfir*.

7 aprilie

1939 – s-a născut regizorul american *Francis Ford Coppola*.

8 aprilie

1839 – s-a născut *Carol I*, încoronat Rege al României la 10 mai 1881.

1911 – s-a născut, la Rășinari, filosoful *Emil Cioran*, unul dintre cei mai mari și mai originali oameni de cultură contemporană.

9 aprilie

1919 – Sfatul Țării hotărăște unirea Basarabiei cu România.

10 aprilie

1870 – Mihai Eminescu publică în revista *Federațiunea* din Pesta, sub pseudonimul Varro, poezia „În unire e tăria”.

Poza săptămânii

Domnule arbitru, aveți grijă cum hotărâți!
Sunt ziarist la Foaie. Uitați, și acum ne fotografiază!

Budapesta

Întâlnirea miniștrilor culturii
român și maghiarMona
Muscă

În cadrul unei întâlniri neoficiale dintre ministrul ungar al culturii, *Bozóki András*, și omologul său român, *Mona Muscă*, care a avut loc la 22 martie, în Budapesta, s-a convenit să se semneze cât mai curând posibil o serie de protocoale necesare pentru lansarea proiectului de cooperare culturală româno-maghiară

– informează un comunicat de presă, emis de Ministerul Culturii din Budapesta. Documentele vor fi pregătite pentru semnare înainte de sesiunea guvernamentală comună româno-maghiară, prevăzută pentru toamna acestui an.

Mona Muscă a declarat cu prilejul vizitei sale la Budapesta că reglementarea problemelor legate de bunurile Fundației Gojdu reprezintă o prioritate pentru România. Ea și-a exprimat totodată speranța într-o cooperare cu Ungaria în vederea conservării și restaurării monumentelor istorice ungare din România. Bozóki András a accentuat importanța cunoașterii valorilor culturale ale popoarelor vecine și a propus organizarea reciprocă a săp-

Bozóki
András

tămânilor culturale. Doamna ministru Muscă a invitat Ungaria să participe, în 2007, la programele culturale organizate la Sibiu, în Capitala Europeană Culturală. Ca răspuns la inițiativa părții române, ministrul Bozóki va efectua o vizită oficială la București încă în toamna acestui an.

E. Iova

Jula

Expoziție de icoane
la UCRU

La sfârșitul acestei săptămâni, iubitorii artei vor avea din nou ocazia să participe la o expoziție de icoane. Aceasta va avea loc la sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria vineri, 1 aprilie, cu începere de la ora 18.00. Vor fi expuse icoane pictate de tânărul *Ioan Paul Colta*, fiul cunoscutului pictor arădean *Onisim Colta*. În cadrul vernisajului va cânta corul julan „Pro Musica”. **Toma Iova**

Șercad-Crâstor

Românii în centrul atenției

În ziua de 5 aprilie, în sala de ședințe a Primăriei din Șercad, va avea loc o nouă întrunire a Comisiei pentru Minoritățile Naționale și Etnice din județul Bichiș. În cadrul acesteia, se va discuta problema minorității românești din localitățile bichișene, viața comunităților, manifestările pe care le desfășoară,

precum și condițiile de funcționare. Rapoartele vor fi făcute de *Mihai Ianc*, președintele Autoguverării Românești din Crâstor, și *Teodor Balint*, președintele Autoguverării Românești din Șercad. În cadrul zilei, se vor vizita și unele instituții de învățământ ale orașului.

R. Pățaș

Încheierea ediției:
marți, ora 18.00

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Maria Pilan Kalcsó, o pasionată a bucătăriei românești
(Foto: Rita Pățaș)

Concert
de muzică
religioasă

La sfârșitul acestei săptămâni, în zilele de 2-3 aprilie, corul mixt „Anastasys” din Deva, județul Hunedoara, va face o vizită în orașul Jula. Corul va sosi în oraș pentru a cânta, în a treia duminică din Postul Sfințelor Paști, la Sfânta Liturghie arhierască, săvârșită de către Prea Sfințitul Părinte Episcop *Sofronie*, Întăistătorul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, în fruntea unui sobor de preoți, la Catedrala Ortodoxă Română din Jula. În ajunul acestei duminici, corul din Deva va cânta la slujba vecerniei din biserică aflată în Orașul Mic Românesc din Jula. Vecernia va începe la ora 18.00.

T. Iova

www.foaia.hu
foaia@axelero.hu

O româncă în fruntea Muzeului „Erkel” din Jula

De la începutul acestui an, Muzeul „Erkel” din Jula are un nou conducător, în persoana **Emiliei Martin**. Cercetătoarea originară din Micherechi lucrează la această instituție, care este filiala Muzeului „Munkácsy” din Bichișciaba, începând din anul 1983. Numirea etnografei românce în fruntea unuia dintre cele mai vechi muzee din țară înseamnă o mândrie și pentru comunitatea românilor din Ungaria.

– Acesta este primul meu loc de muncă. În 1977 m-am hotărât să fiu etnograf. S-a întâmplat asta într-o tabără etnografică, organizată la Bătania. Mi-a plăcut tare mult munca de teren, dar eu atunci încă nu știam că asta este o meserie aparte. De la **Alexandru Hoțopan** am aflat că există o astfel de catedră și se poate învăța la Universitatea din Dobrița această meserie. Terminându-mi studiile, mi s-a oferit acest loc de muncă. Am avut un noroc enorm de mare, pentru că înainte cu câțiva ani s-a hotărât să fie aici un muzeu de bază al românilor din Ungaria, aparținând Muzeului Județean din Bichișciaba. Am venit să lucrez aici și să cercetez etnografia și folclorul românilor din Ungaria, dar trebuie să accentuez că asta niciodată nu a însemnat că eu numai și numai cu asta trebuia să mă ocup, fiindcă trebuia să mă pricep la toate problemele legate de etnografia județului, publicații, expoziții. Însă fiecare dintre directorii pe care i-am avut în acești 22 de ani au ținut la faptul că cea mai importantă sarcină a mea să fie cercetările din domeniul naționalității române.

– Recent s-a înființat la Jula un nou muzeu orașenesc. Ce înseamnă asta pentru Muzeul „Erkel”?

– Conducerea orașului a decis ca să înființeze începând cu 1 ianuarie 2005 un muzeu orașenesc. Cred că motivul principal al înființării acestui muzeu a fost că în luna mai a acestui an se va deschide din nou cetatea, cu o expoziție, cu interioare din evul mediu, prezentând mai mult un fel de mod de trai din acea perioadă decât o expoziție de stil vechi. După ce acest muzeu, numit „Corvin János”, s-a înființat, orașul a decis ca toate expozițiile din oraș să aparțină acestui muzeu. Este vorba despre expoziția lui Cohan, Casa Ladics, o expoziție de artă a medicului Bene și, bineînțeles, expoziția memorială a lui Erkel Ferenc. Județul însă a ținut la faptul ca Muzeul „Erkel” să rămână și pe mai departe o unitate a muzeului județean, fiind unul dintre cele mai vechi muzee din țară, înființat acum 137 de ani pe baza materialelor lui Mogyoróssy János. Tocmai din acest motiv deține un material foarte vechi și bogat. De exemplu, la secția de arheologie avem în jur de 30 de mii de piese, la etnografie 10 mii și la istorie 2–3 mii de piese. Deseori oamenii încurcă definițiile de expoziție și muzeu. Expoziția este doar o parte a pieselor din muzeu, dar muzeul este totuși o instituție

științifică unde sunt depozitate, inventariate, sistematizate, conservate, prelucrate aceste materiale și, bineînțeles, avem fototecă, diferite arhive, arhivă generală, arhivă în special pentru românii din Ungaria, toate prelucrate cu metodele potrivite muzeografiei.

– *Apropoiul convorbirii noastre este că de la 1 martie ai fost numită în funcția de director al Muzeului „Erkel”. Ce înseamnă asta pentru tine personal și ce poate să însemne pentru românii din Ungaria?*

– În primul rând înseamnă mai multă muncă și mai mare responsabilitate. Eu întotdeauna am zis că baza muzeului este colecția, dar din păcate condițiile de păstrare și de depozitare a acestor materiale nu au fost întotdeauna potrivite. În pri-

mul rând aș vrea să salvez această colecție. Trebuie să se facă verificarea pieselor, fiindcă în ultimii ani s-a mutat dintr-un depozit în altul și trebuie să vedem eventual ce s-a prăbușit sau ne lipsește, deci să se pună la punct această colecție. Apoi, bineînțeles, fiecare dintre colegi trebuie să-și facă munca de specialitate în domeniul în care lucrează. În ce privește românii din Ungaria, eu și mai departe țin la faptul ca să sporim materialul legat de români aici la muzeu, să adunăm cât mai multe piese, cât se poate de multe. Acum o să am mai puțin timp, dar voi ține la asta neapărat.

– *Ești membră și în conducerea Institutului de Cercetări și Comunitatea Cercetătorilor Români din Ungaria. Cum vei putea acoperi în viitor atâtea sarcini?*

– Între aceste două munci totuși este o acoperire. Tot ce este legat de cultura materială și spirituală a românilor din Ungaria este important și pentru muzeu, și pentru Institutul de Cercetări. Poate în cadrul Institutului trebuie mai multă muncă științifică, studii, publicații eventual, iar în cadrul muzeului trebuie să lucrez mai mult pentru îmbogățirea și păstrarea colecției.

– *Care vor fi planurile din perioada următoare ca să ieșiți în fața publicului, să arătați colecțiile cât mai frumoase, prețioase de aici?*

– Colaborarea dintre

muzeul orașenesc și cel județean funcționează și pe mai departe. În contractul dintre oraș și județ figurează ca în fiecare an, în Sala Dürer avem posibilitatea să prezentăm și noi câte o expoziție. Fiind o filială a Muzeului Județean, și de acum înainte trebuie să colaborăm cu colegii de la Bichișciaba și să participăm la expozițiile, la munca de cercetare de acolo. De exemplu, între Muzeul Județean Arad și Muzeul Județean Bichișciaba există un protocol de colaborare în cadrul căruia lucrăm din nou la un program Phare, împreună cu colegii de la Arad, Bichișciaba și noi, de aici din Jula.

– *Peste câteva zile tocmai se va deschide în Sala Dürer o expoziție care va prezenta naționalitățile din această regiune. Ce va conține acest material?*

– Ideea a venit din partea orașului, care a încadrat în programul „Zilelor Julei” această expoziție, care se va numi „Regiunea multi-etnică”. Vor fi expuse piesele etnografice din colecția Muzeului „Erkel” și câteva împrumutate de la muzeul din Bichișciaba. Vor fi reprezentate nu doar românii, ci și nemții, slovaci și țigani. Am încercat să sistematizăm materialul nu pe naționalități, ci pe domenii, deci va fi prezentată viața religioasă, medicina populară, meșteșugurile și tot felul de obiecte de uz casnic, textile sau port popular.

Eva Iova

Naționalitățile Julei

Programe în cadrul „Zilelor Julei”

8 aprilie, vineri

16.00: Vernisajul expoziției „Regiunea multi-etnică”, Sala Dürer

10 aprilie, duminică

9.00–13.00: Expoziția naționalităților, Sala Dürer

11.00: Gastronomia naționalităților
(Mâncăruri tradiționale românești la Hotel Parc)

Concursuri publicate, dar bani nicăieri

După mai multe luni de sistare a activității, la 24 martie s-a întrunit la Buda-pesta forul decisiv al Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria” (MNEKK). Întârzierea convocării întrunirii pe anul 2005 a fost motivată de responsabili cu probleme juridice nelămurite de fapt nici până în ziua de astăzi.

Cert este că, în luna februarie 2005, Guvernul a adoptat documentele necesare pentru înregistrarea unui Curatoriu vechi-nou, lipsește însă acum decizia tribunalului. Aceste probleme au împiedicat publicarea la timp oportun a concursurilor pe anul 2005, precum și subvenționarea apariției neîntrerupte a revistelor naționalităților.

Curatorul MNEKK, convocat săptămâna trecută, a decis despre numeroase probleme legate de activitatea din 2005. S-a stabilit ca în anul curent se va gospodări din 525 de milioane de forinți. Din suma disponibilă, 230 de milioane se vor

asigura pentru apariția în limba maternă a revistelor minorităților, iar 120 de milioane de forinți acoperă realizarea programelor culturale tradiționale, alte 45 de milioane vor fi asigurate pentru sprijinirea taberelor de tineret, și tot 45 de milioane de forinți se rezervă pentru concursuri ale căror tematică se va stabili mai târziu. Curatorul plănuiește să dea din nou distincții pentru tineri, pentru acest scop s-a separat un fond de 2,2 milioane de forinți.

Proiectele pentru obținerea subvenționării programelor culturale, pentru păstrarea tradițiilor, pentru activități legate de viața religioasă în limba maternă, precum și pentru organizarea taberelor elevilor de naționalitate trebuie înaintate până pe data de **29 aprilie 2005**. Documentele necesare pentru participarea cu succes la concursul MNEKK se găsesc pe Internet: web.axelero.hu/mnekk.

De la 1 ianuarie 2005

presa scrisă a naționalităților apare fără să primească subvenție de la stat. Munca neîntreruptă este posibilă împrumuturilor și ajutoarelor voluntare, inclusiv a dăruirii angajaților.

La 24 martie, Curatorul MNEKK a decis să se asigure pentru redacțiile ziarelor minorităților o subvenție ulterioară pentru primele patru luni ale anului curent, iar concursul propriu-zis va trebui prezentat de către redacții până la 15 aprilie 2005.

Printre documentele din pagina Internet a Fundației găsim și nota directorului MNEKK. *Molnár Márton* anunță că ziarelor de naționalitate li se garantează o subvenție ulterioară pentru acoperirea unor cheltuieli din prima parte a anului. În schimb, se mai scrie și despre faptul că nu se știe ca acești bani când vor ajunge la destinatari, deoarece din bugetul de stat, până la ora actuală, nu s-a trimis nici un ban pentru Fundație.

T. Iova

NCA vine în ajutorul Institutului de Cercetări

Oficiul Fondului Național Civil (NCA) anunță că de la 1 aprilie 2005 pot fi citite în paginile de pe Internet (www.nca.hu) noile concursuri pe anul curent. NCA este o instituție relativ nouă, a fost constituită abia în anul trecut, având ca scop sprijinirea activităților inițiate și realizate de către organizațiile sferei civile. În 2004, NCA a gospodărit aproape 7 miliarde de forinți, având la dispoziție același fond și pentru anul 2005. Subvențiile sunt distribuite pe bază de concurs atât pentru acoperirea unor cheltuieli de funcționare ale asociațiilor civile, precum pot fi câștigate și pentru realizarea unor programe concrete. În anul

2004 s-au înscris la concursurile NCA relativ puține organizații românești, iar printre câștigători s-a găsit doar Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria și Asociația Turistică, cu sediul la Julia. Lista a putut fi întregită recent și cu Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria. Acesta a primit acum o subvenție de 750.000 de forinți pentru funcționare. Institutul de cercetări, în ciuda prestigiuului câștigat pe baza activităților științifice, este nevoit să-și adune bugetul participând la diferite concursuri fără garanția obținerii banilor indispensabili pentru o funcționare normală.

R. Păcș

Colaborare militară

Șeful Statului Major General al Armatei Ungariei, generalul *Havril András*, a efectuat în zilele de 24–25 martie o vizită oficială la București, la invitația omologului său, general *dr. Eugen Bădălan*.

Cei doi înalți-militari au tratat pe parcursul întâlnirii aspecte referitoare la procesul de reformă și restructurare a Armatei României și participarea la operațiuni internaționale. Totodată, oficialii au abordat teme legate de Batalionul mixt român-ungar de menținere a păcii și perspectivele colaborării militare bilaterale, cu accent pe posibilitățile de cooperare în domeniul transportului aerian pentru misiunile din Afganistan.

Delegația ungară a mai efectuat în aceste două zile și vizite la Batalionul 21 Vânători de Munte, din Predeal, respectiv la Batalionul 265 Poliție Militară și la Universitatea Națională de Apărare din București.

C. Martin

AȚRU se pregătește de ședința Adunării Generale

Prezidiul Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria și-a ținut următoarea ședință vinerea trecută, 25 martie, la Julia. Întrunirea reprezentanților autogovernărilor românești locale a avut ca scop pregătirea ședinței din 9 aprilie a Adunării Generale a AȚRU. Astfel, pe ordinea zilei au figurat: darea de seamă a activității din anul 2004, aprobarea bugetului din 2004, planul de activitate pentru anul 2005, respectiv aprobarea planului bugetar pentru 2005. Documentele au fost întocmite de Oficiul AȚRU, apoi întregite, aprobate și pregătite de către Prezidiu pentru Adunarea Generală.

La capitolul activităților anului curent, reprezentanța pe țară marchează patru domenii principale: relații interne, relații externe, păstrarea tradițiilor și învățământul. În cadrul acestora s-au înșirat pentru a se realiza legături strânse cu nucleele românești din Ungaria; întreținerea și dezvoltarea relațiilor cu Departamentul pentru Românii de Pretutindeni din cadrul Guvernului României; sprijinirea echipelor de păstrare a tradițiilor românești din țară;

festivaluri culturale, tabere pentru tineret (de muzică, de religie, de autocunoaștere). Printre programele amintite înseamnă o noutate tabăra de muzică, care ar invita școlarii din Apateu, Săcal și Bedeu, care învață deja să cânte la flaut și la orgă, dar ar participa și tinerii „muzicieni” din Julia și vecinătate. Se vor organiza și diferite cursuri, ca acele pentru instructori de muzică și dansuri sau cursuri de perfecționare pentru profesorii de română. Se fac demersuri pentru prelucrarea arhivei sonore de la redacția românească de radio din Seghedin. O altă noutate va fi inițierea distincției „Pentru învățământul românesc din Ungaria”, care se va preda în fiecare an cu ocazia Zilei Pedagogilor.

După informațiile primite de la *Tiberiu Iuhas*, șeful Oficiului AȚRU, la capitolul diverse s-a discutat despre semnarea unui acord de colaborare între Consiliul Județean Arad și Autogovernarea pe Țară, în urma căreia se planifică realizarea unor proiecte comune. Semnarea acordului de colaborare va avea loc la 9 aprilie, la sediul AȚRU. R. Păcș

Oferiți

1 %

**din impozitul Dumneavoastră
pentru scopuri românești!**

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria
19058283-1-04

Fundația „Pentru cultura română din Ungaria”
19060851-1-04

Fundația „Pentru păstrarea limbii române”, Chitighaz
19375523-1-04

*Fundația „Homo Ludens” din Julia
(Grădinița din strada Galamb)*
18371062-1-04

Fundația „Pro discipulis – Pentru elevi”, Julia
18382378-1-04

Fundația „Pentru Musica” din Julia
18376146-1-04

Asociația „Pentru Micherechi”
18380802-1-04

*Asociația Culturală
a Românilor din Seghedin*
19082088-1-06

Asociația Românilor din Otlaca-Pustă
19062004-1-04

Biserica Ortodoxă Română din Ungaria
Cod tehnic: 0293

mtv
6 aprilie,
miercuri,
ora 13.28

m2
8 aprilie,
vineri,
ora 14.27

În 13-14 aprilie

„Zilele Maramureșului în Budapesta”

În perioada 13-17 aprilie, românii din Ungaria (și nu numai) vor avea cu siguranță ca subiect de discuție Maramureșul. Asta deoarece Consiliul Județean de aici pregătește o serie de acțiuni culturale în Budapesta și Iula dar și participarea la Târgul Internațional de Turism, ce va fi organizat în Szolnok.

Zilele trecute, o delegație condusă de vicepreședintele Pamfil Bercean s-a întâlnit cu reprezentanții Institutului Cultural Român (ICR) din Budapesta pentru a stabili ultimele detalii cu privire la manifestările din 13-14 aprilie. Sub egida „Zilelor culturale ale Maramureșului în Budapesta” toți cei interesați vor avea ocazia să participe la o expoziție de pictură, sculptură, ceramică și fotografie din cadrul Uniunii Artiștilor Plastici Baia Mare, la un spectacol susținut de Ansamblul Național Folcloric Transilvania, să vadă expozate de la Muzeul de Mineralogie Baia Mare și, nu în ultimul rând, să asiste la o serie de momente artistice menite să contureze specificul și tradițiile Maramureșului. Directorul ICR Mircea Opriță a promis că pentru acest eveniment va trimite prin poștă peste 200 de invitații la care se vor adăuga o serie de faxuri și e-mail-uri, inclusiv către diplomați.

Maramureșul va lansa o carte despre istoria românilor din Ungaria

Evenimentele de luna viitoare vor fi cu atât mai importante cu cât maramureșenii vor lansa atât în Budapesta cât și în Iula cartea profesorului dr. Gheorghe Santău – „Cercetări istorice pentru folosul românilor din Ungaria”. Volumul de aproape 300 de pagini a apărut la Editura Iulius din Baia Mare, cu prefața semnată de prof. dr. Cornel Munteanu iar postfața de Ioan Romeo Roșianu. Efortul financiar pentru apariția acestei cărți este de circa 200 milioane lei, iar editarea s-a făcut cu sprijinul Consiliului Județean Maramureș. Este o dovadă că Maramureșul își dorește să lase ceva concret în urma manifestărilor organizate în Ungaria. Gh. Santău are 82 de ani, a fost profesor în Iula, iar cartea despre istoria românilor din Ungaria reprezintă a doua sa publicație. Pentru 15 aprilie, când va fi lansat volumul în Iula, la sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, CJ Maramureș pregătește și o expoziție de artizanat.

În perioada 15-17 aprilie, Maramureșul va avea un stand comun cu județul Harghita la Târgul Internațional de Turism din Szolnok. Cei prezenți vor putea afla detalii despre potențialul turismului montan și balnear din zonele Șuior, Izvoare, Cavnic, Ocna Șugatag și Borșa.

Mircea Crișan, Baia Mare

www.romanul.hu

„Dansul este ca limba maternă: nu se poate uita niciodată”

De vorbă cu Gheorghe Gros, instructorul ansamblului din Chitighaz

După câțiva ani de pauză, dansatorii adulți din Chitighaz s-au reunit într-un ansamblu de dansuri populare, ținând repetiții la Casa de cultură de două ori pe săptămână. Noua-veche echipă este condusă de acel Gheorghe Gros care a instruit alte formații decenii de-a rândul în diferite localități de români, fiind un bun cunoscător al dansurilor noastre populare. Cu instructorul însușit am stat de vorbă la una din repetițiile echipei discutând despre „reînvierea” dansurilor românești din Chitighaz.

– După atâția ani de pauză, cu ce scopuri s-a reunit ansamblul de dansuri populare din Chitighaz?

– În primul rând, avem scopul de a reînnoi prezentarea dansurilor din Chitighaz, dar vrem să însușim și alte dansuri populare. Cei prezenți au dansat pe vremuri sub îndrumarea lui Petre Purece, Dumnezeu să-l ierte, dar nu toți în același timp. Au ținut 14 ani de pauză, pentru că n-a fost cine să-i adune. În toamna anului trecut, vorbind cu câțiva dintre ei, am discutat că ar fi bine dacă ne-am aduna iarăși. Între timp eu lucram pe alt teren și nu prea aveam timp pentru a-i instrui. Însă acum am mai mult timp, așa că ne-am gândit să reluăm această activitate. În noiembrie ne-am unit și avem numele oficial de „Asociația Românească din Chitighaz de Păstrare a Tradițiilor și Dansurilor Populare”. Acum am luat totul de la început cu 7-8 perechi de dansatori de vârstă în jur de 30 de ani, dar sunt care-s și mai „bătrâni”. Prima noastră evoluție pe scenă a fost la balul românesc din localitatea noastră, iar peste câteva săptămâni vom dansa la românii dintr-o localitate din județul Bihor, după care așteptăm altele invitații.

– Când a început activitatea dumneavoastră de instructor de dansuri populare?

– Eu am început ca dansator în 1968. După trei ani am început a conduce ansamblul din loc. După ce am primit diploma de instructor de la Institutul de Culturalizare Populară și de la Ministerul Culturii din Budapesta, am început să instruiesc și alte echipe, cum a fost Boșkai-Hajdú din Dobrițan. În 1971 am înființat ansamblul Liceului „N. Bălcescu” din Iula. Înainte de aceasta au existat doar

Gheorghe Gros, la Ziua Culturală a Românilor din Ungaria

echipe culturale, unde se ocupau de scenete, cântece populare, dar nu și dansuri. Acea echipă era condusă de bace Ilie Ivănuș. El, fie iertat, n-a știut să joace. După înființarea echipei de dansuri a mers cam greu activitatea, pentru că nu erau bani, nu erau muzicanți, doar fluier și cântec. Timp de nouă ani am condus acest ansamblu, după care l-a preluat Ioan Ruja, adică Mitica, cum îl știu cu toții. Apoi am mai instruit câțiva ani ansamblul din Cenadul Unguresc. Eram pe la ei la sfârșit de săptămână, din două-n două săptămâni. În 1974, când lucram la Uniunea Democratică a Românilor din Ungaria, dansatorii erau destul de pregătiți ca să pu-

tem merge în turnee. Aici, la Chitighaz, aveam trei categorii de dansatori: școlarii, tinerii de douăzeci și ceva de ani și dansatorii păstrători de tradiții mai în vârstă. Dansatorii cei din urmă erau opt perechi, printre care erau Gheorghe Buha și soția sa, soții Otlăcan, dintre care soția cânta cântece populare, iar soțul cânta la fluier. Dar mai dansau și soții Misaroș și Bandula. Din păcate, unii dintre ei nu mai sunt printre noi. Primul ansamblu din Chitighaz care era instruit de mine și a participat la Festivalul Pionierilor a dansat din anii '70. Atunci încă făceam muncă voluntară. După ce am intrat în comerț a preluat această sarcină Petre Purece, care era tare însușit. Și în anii '60 era o echipă culturală, condus de dansul, dar dansau doar două dansuri. Se ocupau mai mult de cântece populare și scenete. Oamenii totdeauna se adunau în număr mare la spectacol.

– Bine înțeleg că toată viața v-a fost cuprinsă de dansurile și cântecele populare românești?

– De cântec absolut toată viața, dar în ce privește dansurile mai țineam pauze. De fapt, dansam eu, împreună cu nevastă-mea, și sub conducerea lui Petre Purece. Pentru a cânta am fost invitat mereu la diferite festivaluri. Am cântat cântece populare, de petrecere, de pahar, și alte melodii românești și ungurești. Am învățat multe melodii de la prieteni din România, ca de pildă de la Tiberiu Ceia.

(Continuare în pag. a 10-a)

Evangelizare la Biserica Penticostală Betel din Micherechi

Este vremea semănatului

Înțeleptul Solomon, în cartea Ecclesiastul capitolul 3, ne arată că fiecare lucru își are vremea lui. Parcă într-o coincidență perfectă, acum, când în Micherechi sute de mii de semințe de castraveți și de ardei sunt pregătite și semănate cu minuțiozitate de oameni în pământul cel mai bun posibil pentru a răsări, sămânța, Cuvântul lui Dumnezeu, despre care vorbea Domnul Isus în Evanghelii, a fost și el semănat de slujitorii Evangheliei cu gândul bun că el va încolți, va crește și va aduce roadă până la coacere în viețile celor ce l-au primit. Cele patru seri de evangelizare, între 10-13 martie, a fost vremea semănatului spiritual în Biserica Penticostală „Betel” din Micherechi, când lucrătorii, văzând ogorul spiritual, au aruncat sămânța în scopul obținerii unor rezultate binecuvântate.

În prima seară, la 10 martie, fratele Vasile Tofan din Galați, vorbind despre orbul Bartimeu, a prezentat starea sa disperată înainte de a-L primi pe Domnul Isus în inima lui și modul în care

Dumnezeu i s-a descoperit în închisoarea din Germania. Frații Vid din Peștera L-au lăudat pe Domnul, fratele Dany Vid mărturisind cum Domnul l-a salvat viața în timpul unui accident cu mașina, și cântarea de laudă fiind o ofrandă adusă Salvatorului nostru, al tuturor. Seara de 11 martie a fost

binecuvântată cu trei frați lucrători, doi de la biserica Horeb-Oradea, fratele păstor Zaharia Moraru, și fratele conducător Sorin Piț, respectiv fratele Tofan din Galați. În această seară un grup de cântăreți cu instrumente de la Biserica Horeb au lăudat numele Domnului. Cea

de-a treia seară, 12 martie, fratele păstor David Mărgăianu din Agrișu Mare a vorbit despre cea mai mare poruncă din Biblie și despre modul în care ea trebuie aplicată în viețile noastre. Un grup de cântăreți de la Biserica Penticostală din Ineu au lăudat numele Domnului prin cântări. Ultima seară, 13 martie, a fost o seară binecuvântată, în care fratele Franko Petrone a vestit Evanghelia, vorbind despre binecuvântările Domnului, iar un grup de frați numeroși, format și din frați români și italieni, au cântat și în limba română și italiană pentru Slava Dumnezeului nostru.

Încheierea evangelizării din biserica noastră a fost făcută de fratele Csaba Dușu, păstor de la Biserica Betel Oradea, unul din primii misionari penticostali din România care a făcut misiune

în Micherechi în urmă cu peste 30 de ani. Rugăciunea cu punerea mâinilor peste cei ce au dorit să se facă această lucrare a fost o binecuvântare pentru cei ce au ieșit în față, încheierea fiind sub prezența Duhului Sfânt și a Domnului.

Pastor asistent Viorel Bogdan

SUNTEM CHEMAȚI SĂ MIJLOCIM

Cereri de rugăciune ale lunii aprilie

„Dacă poporul Meu peste care este chemat Numele Meu se va smeri, se va ruga, și va căuta Fața Mea și se va abate de la căile lui rele – îl voi asculta din ceruri, îi voi ierta păcatul, și îi voi tămădui țara”. (2 Cronici 7:14)

Această rubrică este har de la Dumnezeu, o posibilitate, pentru oricine care crede în puterea rugăciunii, în importanța mijlocirii pentru alții și are chemare specială de la Dumnezeu să ajute și în acest fel lucrarea Lui. Mijlocirea ne face să semănăm cel mai mult cu Cristos, care mijlocește veșnic la Tatăl pentru noi, pentru întreaga omenire. Noi, copiii lui Dumnezeu, avem o responsabilitate enormă și ca mijlocitori: Dumnezeu ne va folosi pentru a-și pune în aplicare voia pe pământ. Fiecare credincios este chemat să facă parte din armata de mijlocitori.

Acest spațiu este deschis pentru orice suflet, orice cerere de mijlocire.

Vă îndemnăm, deci, în Numele Domnului Isus Cristos, să ne rugăm și să mijlocim precum Isus, exemplul nostru.

Să ne rugăm...

... pentru persoanele care în timpul evangelizării din biserică au fost atinse de Duhul Domnului.

... pentru creșterea spirituală a copiilor din biserică, odată cu creșterea lor fizică, având în vedere mediul tot mai poluant din punct de vedere spiritual în care cresc.

... pentru cei care aduc înaintea Domnului prin rugăciunile lor starea spirituală a bisericii și problemele cu care se confruntă Biserica la ora actuală.

Biserica Penticostală „Betel” din Micherechi

Să ne rugăm...

... ca anul acesta să fie anul revărsării de har, de putere și de glorie.

... pentru revitalizarea părtășiei între frați.

... pentru ca Dumnezeu să binecuvinteze lucrul mâinilor noastre

... ca să ne curățim de orice păcat și întinăciune, și să ne sfințim viețile pentru Domnul și Împăratul nostru.

... pentru ca vestitorii Evangheliei (pastori, evangheliști, misionari, învățători) să fie întăriți, și toate împotrivirile să fie date la o parte din calea Evangheliei.

... pentru ca localitatea în care trăim să fie binecuvântată de Dumnezeu cu trezire spirituală, prosperitate spirituală și materială, integritate morală.

Biserica Baptistă din Micherechi

Cea mai îndepărtată biserică românească

Românii ortodocși din Noua Zeelandă au posibilitatea să meargă să se roage la o nouă biserică ortodoxă română care se află în Christchurch, Insula de Sud a Noii Zeelande – informează RGN-Press.

Parohia Ortodoxă Română Sfânta Maria – Christchurch se află la cea mai mare distanță de România și a reușit să ia ființă datorită demersurilor făcute de comunitatea românească din această zonă. Grupul de credincioși români s-a adresat Patriarhiei Române în luna februarie a anului trecut, iar demersul lor a fost aprobat de înaltul for bisericesc din România, care i-a sfătuit pe credincioșii români să formeze o parohie în concordanță cu le-

gile Noii Zeelande și să organizeze un consiliu parohial. Astfel, în luna mai 2004 a luat naștere Parohia Ortodoxă Sfânta Maria din Christchurch, sub omoforul canonic al Patriarhiei Ortodoxe Române, preot paroh fiind numit părintele Emanuel Crainic, care a sosit în Noua Zeelandă în 18 martie 2005. Deoarece noul lăcaș de cult românesc nu dispune de o biserică proprie în care să-și desfășoare serviciile religioase, românii care fac parte din această biserică sunt nevoiți să meargă la biserica ortodoxă greacă din aceeași localitate, prin bunăvoința căreia se va desfășura și prima Liturghie a nou-înființatei parohii românești, care va avea loc în duminica din 3 aprilie.

Ștefan Aug. Doinaș

Rugăciunea rugăciunii

*Doamne sunt eu vinovat că te rog?
știu bine că multe din cele posibile
de mult sunt făcute
și-o dată cu ele și noi*

*n-am însă dreptul să-ți cer să refaci
ființa acestora? e vreo materie
putând să repete
miracolul fără-a plezni?*

*o! dacă-aș fi ca Iona aș vesti
poruncile tale – dar vai! Doar negație
a scrisului Tău sunt:
îți cer să-l rescii din neant*

*știu – blasfemie cumplită-i să-ncerci
cu voce de om să îndupleci planetele
sintaxa divină
să vrei s-o rostești îndărăt*

*n-au însă dreptul să rădă amar
de ordinea lumii acesteia râmele?
noi curgem spre mare
întorcerea nu-i pentru noi*

*Tu însă liber și plastic frământă
argila-ntâmplărilor vechi strămutându-le
ca piese pe-o tablă –
al Tău este Marele Joc*

*Doamne, te rog să mă ierți că te rog –
eu nu sunt profet eu adun numai lacrima
făpturii captive-n
cascadele timpului orb*

Sfântul Siluan spunea:

**„Este bine ca întotdeauna și în toate să căutăm
călăuzire de la Dumnezeu, ce și cum trebuie să
facem sau să grăim.”**

Despre conștiință

*Din Predica Sfântului Ioan Gură de Aur
la Duminica a Treia a Marelui Post*

Dumnezeu a pus în sufletul nostru un judecător neobosit și un paznic necontenit: conștiința. Într-adevăr printre oameni nu este nici un judecător care să fie așa treaz, precum conștiința noastră.

Dintre judecătorii omenești, unii se mîtuiesc, alții se câștigă prin mîguli, alții se intimidează prin amenințări și încă multe altele îi împiedică de la judecata cea dreaptă.

Conștiința însă, nu se biruiește prin toate acestea; ci poți să mîgulești, să dai daruri, să ameninți sau să faci orice, acest judecător va rosti pururea hotărârea cea dreaptă, chiar și asupra gândurilor noastre cele mai păcătoase.

De ar fi trecut oricât de mult timp, conștiința niciodată nu uită cele petrecute; atât în timpul când se săvârșește păcatul, cât și înainte și după săvârșirea lui, ea se ridică împotriva noastră ca un martor acuzator.

În timpul săvârșirii păcatului suntem beți și nu băgăm în seamă conștiința, dar după ce am săvârșit păcatul, atunci vine spinul cel amarnic al cîinței.

De aceea vă îndemn, păziți-vă chiar de la început, să nu zămisliți în voi o poftă rea; iar dacă am zămislit-o, atunci să înăbușim în noi sămînța cea rea. Dacă însă și la aceasta am fost leneși, atunci, îndată ce păcatul s-a arătat prin faptă, să-l omorăm prin mărturisire, prin cîință și prin paza asupra noastră înșine.

De aceea zic: osîndește păcatul tău, și te vei libera de o grea povară!

Socotește acum înțelepciunea lui Dumnezeu! Conștiința nu are trebuință să ne pîrască necontenit, că noi nu am putea purta o povară așa grea, dacă ea ar vorbi împotriva noastră neîncetat.

Dumnezeu a rânduit astfel ca să ne mustre conștiința de multe ori și cu sîngu-

ință, dar nu neîncetat; de multe ori, ca să nu cădem în delăsare, ci să rămânem treji până la moarte; nu neîncetat și fără răgaz, ca să nu ne descurajăm, ci câteodată să ne liniștim, să ne mîngăiem și să putem iarăși răsufla.

Monstrarea conștiinței, iubiților, este o ancoră sfântă a sufletului, care nu ne lasă să ne cufundăm cu totul în cursa păcatului. Că nu numai când săvârșim păcatul, ci adeseori mulți ani după aceea, conștiința iarăși ne amintește nelegiuirile noastre cele vechi. Să ne gândim acum la acest adevăr: o conștiință curată este cea mai mare mîngâiere în nenorocire. Pentru ce ne temem noi de moarte? Pentru că nu avem o conștiință curată. Dacă noi am avea aceasta, nu ne-ar înspăimînta nici moartea, nici foamea, nici pierderea averii, nici orice altceva.

Că pe cel bun nu-l pot vătăma toate acestea. Să zicem că i se răpește averea; dar el are o comoară în cer! Cineva îl izgonește din țara sa; dar el are țara sa în cer! Poate că cineva îl ferecă în lanțuri; dar conștiința lui îl face pe el un om liber, și nu bagă în seamă închisoarea cea din afară! Totuși, poate că cineva ucide trupul lui; totuși el va învia!

În sfârșit, să ne gândim ce dragoste mare ne-a arătat Dumnezeu, prin aceea că ne-a dat conștiința!

Fiindcă El cândva are să ne tragă la răspundere pentru păcatele noastre, de aceea a pus în inima noastră pe acest judecător nemărit, pentru ca el chiar aici pe pămînt, să ne judece pentru păcatele noastre, să ne facă mai înțelepți și să ne mîntuiască de înfricoșata judecată viitoare; pentru ca noi încă de aici să lepădăm păcatele noastre, și să ne putem duce în acea lume cu veselă siguranță, prin harul și iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh, se cuvine cinstea în vecii vecilor! Amin.

Mănăstiri din România

Săraca

Ținând de Mitropolia Banatului – Arhiepiscopia Timișoarei, Mănăstirea Săraca este așezată în plină câmpie bănățeană, în localitatea Șemlacul Mic, comuna Gătaia, la 67 km sud de Timișoara, pe drumul care leagă cele două localități.

Momentul exact al întemeierii mănăstirii nu se cu-

noaște, dar prima atestare documentară datează din anul 1270. La începutul secolului al XVIII-lea mănăstirea adăpostea o școală, unde se învăța pictura de icoane.

Mănăstirea funcționează până în 1778 când, din ordinul împăratului Iosif al II-

lea, este închisă, iar monahii obligați să plece. În anul 1782, autoritățile austriece scot la licitație clădirile mănăstirii, care sunt cumpărate de către Ioan Ostoici, un dregător bogat din Timișoara. Mănăstirea va rămâne în proprietatea familiei Ostoici timp de 150 de ani, timp în care se părginește, dobândindu-și (re)numele de „Săraca”.

În anul 1932 mănăstirea Săraca este cumpărată de Episcopia Caransebeșului și redevine așezământ monahal. Desființată din nou în urma decretului comunist din 1959, va funcționa ca parohie până în 1990, când se reia viața monahală. În anul 1963 au început lucrările care au dus la restaurarea completă a bisericii și a picturii.

ISTORIA ROMÂNILOR

...în date și fapte

● **1457** – la conducerea Moldovei vine Ștefan cel Mare.

● **1465** – Ștefan cel Mare cucerește Chilia. Matei Corvin organizează o campanie de pedepsire, însă Ștefan îl înfrânge pe Matei Corvin în **1467** la Baia și, astfel, scapă de suveranitatea ungară. Vrând să scape și de suveranitatea otomană, refuză să mai plătească tribut, iar turcii organizează o campanie de pedepsire.

● **10 ianuarie 1475** – armata turcă condusă de Soliman Pașa este înfrântă de Ștefan cel Mare la Vaslui și suveranitatea otomană este înlăturată. Însă în **1476** moldovenii sunt înfrânți la Valea Albă și Războieni, iar Ștefan încheie pace cu turcii.

Mihai Viteazul,
cel care a unit primul
cele trei teritorii românești

● **1593** – la conducerea Țării Românești vine Mihai Viteazul. În noiembrie **1594** el organizează o răzcoală antiotomană la București. Domnitorul reușește să obțină victoria la Călugăreni, pe **23 august 1595**, împotriva turcilor conduși de Sinan Pașa.

● **1599** – domnitorul român Mihai Viteazul își propune să unească Țările Române. La **28 octombrie** îl învinge pe Andrei Bathory la Șelimbăr, pătrunzând la **1 noiembrie** în Alba Iulia. Apoi, în primăvara anului **1600**, îl îndepărtează pe Ieremia Movilă de pe tronul Moldovei. Din nefericire, în august, Mihai Viteazul este asasinat din ordinul generalului Basta.

● **1784** – izbucnește răzcoala lui Horia, Cloșca și Crișan, în zona Munților Apuseni, ca mai apoi să cu-

prindă întreaga Transilvania. După mai multe victorii ale țărănilor, pe **7 decembrie 1784** răzcoala este înfrântă, iar împăratul Iosif al II-lea va lua o serie de măsuri în favoarea țărănilor din Transilvania.

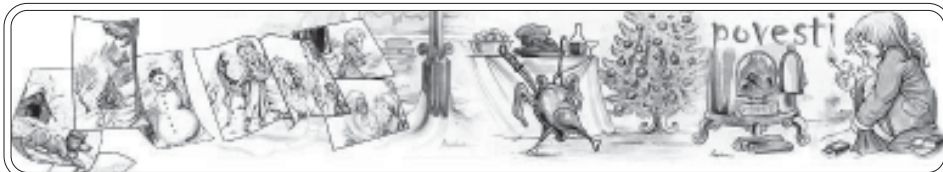
Ca urmare a domniilor fanariote instaurate în prima jumătate a secolului al XVIII-lea, Tudor Vladimirescu va porni la luptă pentru înlăturarea acestui regim, precum și a suveranității otomane. După ce a chemat poporul la luptă prin Proclamația de la Padeș, din **23 ianuarie 1821**, izbucnește revoluția condusă de acesta. Tudor este arestat și ucis de membrii grupării Eteria. În urma revoluției lui Tudor Vladimirescu sunt readuși pe scaunele Țărilor Române domni români.

● **1848** – în cadrul izbucnirii revoluțiilor în majoritatea țărilor europene, în **1848**, se vor declanșa și în Țările Române manifestări revoluționare, conduse de oameni de seamă ai societății mijlocului de secol XIX. În Moldova, fruntașii revoluției vor concretiza dorințele și aspirațiile poporului în acte precum Petițiunea proclamațiune, Prințiipiile noastre pentru reformarea patriei sau Dorințele Partidei Naționale în Moldova. Printre reprezentanți se aflau: V. Alecsandri, C. Negri, A. Russo, A.I. Cuza.

În Transilvania, revoluția a fost condusă de reprezentanți ca Simion Bărnuțiu, George Barițiu, Avram Iancu, Andrei Șaguna. Conducătorii mișcării de eliberare din Transilvania au elaborat ca program al Revoluției Petițiunea Națională.

În Țara Românească, organizarea a fost realizată de un Comitet revoluționar format din C.A. Rosetti, I.C. Brătianu, I.H. Rădulescu. Ca document programatic, reprezentanții Comitetului au elaborat Proclamația de la Islaz. Deși cu ajutorul marilor puteri, revoluția a fost suprimată în cele trei Țări Române, anul **1848** a trezit conștiința de sine a poporului român și a creat premisele făuririi statului național român.

(Va urma)

Hainele cele noi ale împăratului (I)

După povestea lui Hans Christian Andersen

A fost odată un împărat, căruia îi plăceau așa de mult hainele noi, încât el își cheltuia averea numai pe îmbrăcăminte. Când mergea la o paradă sau când se ducea la teatru ori la plimbare, nu avea alt gând decât să-și arate hainele noi.

În fiecare ceas al zilei își schimba hainele, și cum se zice de-un rege: „E la sfat”, astfel se spunea despre el: „Împăratul e la dulapul cu haine”.

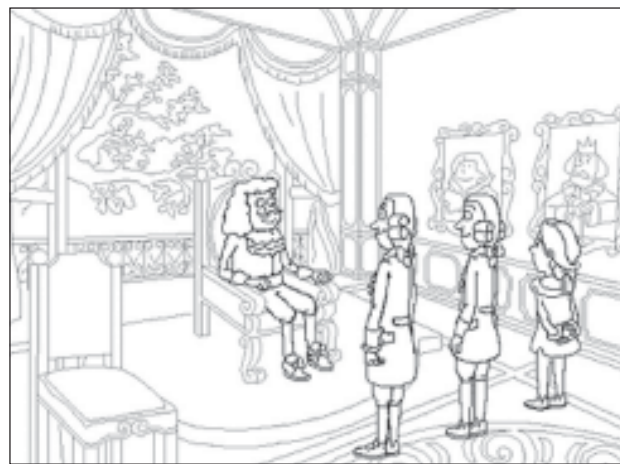
În cetate era mare veselie: treceau pe-acolo tot felul de străini; într-o zi iată că venira doi pungași care se dădura drept mari meșteri țesători și spuseră că ei știau a țese cea mai minunată stofă din lume. Nu numai culorile și desenele erau nemaipomenit de frumoase, dar hainele făcute din această stofă aveau o însușire ciudată: se făceau nevăzute pentru orice om care nu-și îndeplinea bine slujba, sau care era mărginit la minte.

„Astea-s haine strașnice, se gândi împăratul; cu ele am să pot cunoaște destoinicia oamenilor mei; am să pot deosebi pe cei deștepți dintre proști. Da, îmi trebuie numaidecât această stofă”.

Și dădu îndată o mare sumă de bani celor doi pungași, ca ei să-și înceapă lucrarea cât mai repede.

Ei întinseră două războaie și se făceau că lucrează de zor, cu toate că nu era nimic pe țevile lor. Mereu cereau să li se dea mătase subțire și fir de aur; dar ei le puneau de-o parte, în sacul lor și lucrau până la miezul nopții pe războaiele goale. „Trebuie să știu acum unde au ajuns ei cu țesutul stofei”, își zise împăratul.

Și i se umplea inima de grijă, gândindu-se că cei proști și nedestoinici pentru slujba lor nu vor putea să vadă stofa. Nu doar că se îndoaia de dânsul, dar totuși chibzui că ar fi bine să trimită întâi pe altcineva, care să vadă lucrul înaintea lui. Toți locuitorii din cetate știau de

însușirea minunată a stofei și fiecare ardea acum de nerăbdare să afle cât de prost și netrebnic e vecinul lui.

„O să trimit pe cel mai vechi și mai bun ministru al meu, se gândi împăratul, să vadă ce-au lucrat țesătorii; el poate mai bine ca oricine să judece lucrul; el se deosebește dintre toți și prin deșteptăciunea și prin vrednicia lui”.

Cinstitul și bătrânul ministru merse în sala unde lucrau cei doi pungași la războaiele lor goale.

„Dumnezeule! se gândi el deschizând ochii mari, eu nu văd nimic”. Dar nu zise nici un cuvânt.

Cei doi țesători îl poftiră să vină să se uite mai de aproape, și-l întrebă cum i se par culorile și desenul, și-n același timp îi arătară războaiele lor; bătrânul ministru își aținti ochii, dar nu vedea nimic, prin faptul că nici nu era nimic.

„Doamne! se gândi el, sunt eu într-adevăr așa de mărginit? Nu trebuie ca cineva să bănuiască una ca asta. Dar eu sunt oare așa de nevrednic? Nici nu îndrăznesc să spun, că stofa e nevăzută pentru mine.”

– Ei bine, cum vi se pare? întrebă unul din cei doi țesători.

– O, e frumoasă, nici nu se poate o stofă mai frumoasă! răspunse bătrânul ministru, punându-și ochelarii. Ce desen și ce culori!... Da, pot spune împăratului că sunt foarte mulțumit.

– Asta ne bucură grozav, ziseră amândoi țesătorii, și ei începură a-i arăta desene și culori închipuite, dându-le fel de fel de nume.

Bătrânul ministru îi ascultă cu cea mai mare luare-aminte, ca să poată spune împăratului toate deslușirile lor.

Cei doi șarlatani cereau mereu bani, mătase și fir de aur; le trebuia foarte mult pentru stofa asta. Bineînțeles că ei puneau toate astea de-o parte: războaiele lor rămăneau tot goale și ei lucrau de zor.

Câtva timp după asta împăratul trimise un alt slujitor credincios să vadă stofa și dacă țesătorii mai au mult până s-o isprăvească.

Acestuia i se întâmplă același lucru ca și ministrului: se uită și iar se uită, dar nu văzu nimic.

– Nu-i așa că-i minunată stofa asta? îl întrebară cei doi șarlatani, arătându-i frumosul desen și culorile strălucite care nu se vedeau deloc.

„Cu toate astea prost nu sunt! se gândi omul. Pesemne că nu sunt vrednic de locul meu. Asta-i cam ciudat, să iau bine seama să nu mi-l pierd.”

Apoi laudă și el stofa, și își arată admirația pentru alegerea culorilor și mai ales a desenului.

– E de-o frumusețe neînchipuită, spuse el împăratului; și tot orașul nu mai vorbea decât de stofa cea minunată.

(Va urma)

Tezele de bac nu vor mai fi publicate la televizor

În acest an se întrerupe o veche tradiție la examenul de bacalaureat în școlile din Ungaria: tezele din matematică și limba maghiară nu prin televizor și radio vor fi publicate. În anii anteriori tezele de bac din matematică și maghiară au fost întocmite în zorii zilei examenului, apoi au fost trase la sorț de o comisie, iar la ora 8.00 au fost citite la radio și televizor, astfel aflând toată țara despre ceea ce au de scris absolvenții.

Din anul acesta regulamentul se schimbă. Elevii vor primi fișe complete de examinare, pe care vor figura întrebările, fragmentele necesare pentru lucrare, dar va rămâne loc și pentru răspuns. Tocmai pentru aceasta, exercițiile nu în ziua respectivă vor fi întocmite, ci mult mai devreme.

Tezele obiectelor de studiu din maghiară, matematică, istorie, engleză, germană, fizică, chimie, biologie, geografie, desen și

cultură vizuală se pregătesc de către Institutul Național de Perfecționare în Centrul Dezvoltării Cerințelor și Examenelor din cadrul Institutului Național de Învățământ Public. Exercițiile celorlalte obiecte se întocmesc de comisiile numite de Centrul Național de Examinare și Evaluare al Învățământului Public.

Practic sunt gata toate fișele de examinare pentru partea scrisă a bacului, însă despre locul unde acestea se păstrează nu se știe nimic. La sfârșitul lunii aprilie fișele de grad mediu vor fi trimise în așa numitele centre de predare a tezelor, iar de acolo vor fi expediate la școli. Tezele de grad ridicat vor fi trimise direct la centrele de examinare. De aici încolo va rămâne doar o săptămână până la bacalaureat, perioadă în care școlile și centrele amintite trebuie să aibă grijă de siguranța tezelor.

Rita Pățcaș

Succes la un concurs de matematică

Anul acesta 5 elevi din clasa a 4-a: *Laura Stan, Molnár Bianka, Bóti Lilla, Hegedűs Viktória* și *Szabó Karina* de la Școala Românească din Băntia s-au prezentat la faza județeană a concursului de matematică „Zrínyi Ilona”. Locul de desfășurare a concursului pentru elevii noștri a fost orașul Mezőkövácsháza. Este știut faptul că elevilor din clasele a 3-a și a 4-a, care participă

la acest concurs li se dau spre rezolvare 20 de probleme într-un interval de o oră. Citind pe Internet rezultatele obținute de elevii noștri la acest concurs am remarcat că eleva Szabó Karina a obținut cel mai mare punctaj.

Și în viitor dorim să participăm la acest concurs de matematică, fapt pentru care ne pregătim mereu.

Daniel Negrea, profesor

S-a încheiat înscrierea la bac

S-a terminat recent prelucrarea înscrierilor la examenele de bacalaureat în două trepte. Conform site-ului *fsz.hu*, 116.230 de elevi s-au înscris pentru noul tip de bacalaureat în școlile medii din Ungaria. Din examenele date 423.422 vor fi de grad mediu și 56.024 de grad ridicat. În ce privește numărul obiectelor de studiu, din 72 de obiecte se vor organiza examene de grad ridicat și din 103 examene de grad mediu.

Pentru examenele de grad mediu vor sta la dispoziție 180 de minute, în afară de maghiară, pentru care absolvenții vor avea patru ore. Pentru lucrările de grad ridicat vor avea la dispoziție max. 240 de minute. O altă noutate mai este că se vor realiza examene în scris în cazul unor obiecte care până acum s-au desfășurat doar oral, ca de pildă istoria, biologia și geografia. R. Pățcaș

Concurs bilingv la Liceul Românesc

La Liceul Românesc „Nicolae Bălcescu” din Iula s-a desfășurat, la 23 martie, un concurs de recitaluri din opera poetului József Attila. Apropo de concursul bilingv a fost aniversarea a 100 de ani de la nașterea poetului maghiar.

Fiind organizat de către primăria din Iula, în colaborare cu Liceul Românesc, concursul a adunat aproape 30 de concurenți de la mai multe licee orașene, precum și câțiva elevi din orașul înfrățit, Arad. Proiectul a fost lansat de primărie, am aflat de la *Maria Gurzău Czeglédi*, directoarea Liceului „Bălcescu”, și cei care l-au lansat s-au gândit dintru început ca acest concurs de recitaluri să fie bilingv, pentru care s-a dovedit a fi un bun partener de colaborare Liceul Românesc din oraș, din partea căruia adjuncta *Ildico Ruja Pílan* s-a ocupat de organizare.

Înainte de a-și începe elevii recitalurile, directoarea instituției-gazdă a rostit un scurt cuvânt de deschidere, în care a făcut referire la personalitatea poetului József Attila care, în opera sa, mereu s-a arătat îngrijorat de soarta popoarelor dunărene, fiind o punte de

format din două părți. Juriul maghiar, care i-a punctat pe cei care au spus poeziile în limba maternă a poetului, a fost compus din următorii membri: *Durkó Károly, Jenei Kálmán* și *Tóth György*, iar elevii care au prezentat poeziile în traducere românească, au fost evaluați de către un juriu format din *Iuliana Jurău Rad, Eugen Țugulea* și *Tapasztó Ernő*. Pe primul loc, la limba maghiară, s-a clasat elevul Liceului „Karácsonyi János”, *Jakucs János*, locul al doilea fiind luat de către eleva Liceului Românesc *Iuliana Pap*, pregătită de profesoara *Mariana Oros Martin*, iar pe locul al treilea s-a clasat elevul *Zolnai Richárd*, tot de la Liceul „Karácsonyi János”. La limba română, pe locul I s-a clasat eleva *Cristina Pataki*, sosită de la liceul arădean „Csiky Gergely”, iar restul concurenților au primit mențiuni, la votul una-

legătură între cele două popoare învecinate: românii și maghiarii. Totodată, directoarea și-a exprimat speranța că filosofia poetului va fi urmată în viitor de cât mai mulți tineri. În acest spirit a vorbit mai apoi și viceprimarul Julei, *Szabó Jenő*.

Cei aproape 30 de elevi sosiți de la liceele julane „Nicolae Bălcescu”, „Munkácsy Mihály”, „Karácsonyi János”, „Erkel Ferenc”, și cei de la liceul arădean „Csiky Gergely” și-au început, rând pe rând, recitalurile. Fiind un concurs bilingv, juriul a fost

nim al juriului, acesta nevoind să stabilească o ordine între cei câțiva elevi care au recitat în limba română. Elevii care au luat mențiuni au fost următorii: *Ioana Son, Simona Forogău, Timea Darkó*.

Mențiuni speciale au fost oferite și din partea liceului-gazdă, cât și din partea Primăriei. Cele ale liceului le-au luat *Maria Cosma* și *Ildico Rocsin*, ambele de la Liceul „Bălcescu”, iar mențiunea oferită de Primărie a fost câștigată de către elevul *Jakucs János*. Toma Iova

Tineri români și maghiari despre regionalism

Asociația Organizațiilor Neguvernamentale din Sudul Ungariei organizează un program de pregătire de 150 de ore prin care studenți din Seghedin, Iula, Arad și Timișoara vor face cunoștință cu programele de dezvoltare ale regiunii noastre. Specialiști maghiari și ro-

mâni prezintă participanților la proiectul „Tinerețului și regionalismul” posi-

bilitățile regiunilor de dezvoltare din sud-estul Ungariei și vestul României, precum și cele mai noi proiecte europene. Stagiul este susținut de PHARE CBC cu 50.000 de euro, iar primul ciclu de conferințe a avut loc sâmbătă la Seghedin.

(TriplexNews)

Picturi de Elena Ruja la Jula

În ziua de 24 martie și-a deschis porțile o nouă expoziție la Centrul de Documentare și Informare al ATRU. Expoziția cuprinde picturi de ale *Elenei Ruja*, artistă originară din Micherechi, care azi trăiește la Seghedin.

Programul cu care au fost așteptați vizitatorii a cuprins un recital de poezii, prezen-

tat de elevele Liceului Românesc, *Ana Iuhas* și *Monica Baktai*, precum și un recital de fluier prezentat de eleva școlii generale românești din Jula, *Norica Ruja*. După audierea programului, directoarea *Eva Ruja Bányai* a prezentat, în câteva cuvinte, elementele de artă din care este constituită această expoziție ale artistei care „este

cunoscută pentru românii din Ungaria mai mult prin pictarea icoanelor pe sticlă sau pe lemn”. Activitatea artistei a fost prezentată de etnografa *Emilia Martin*. Originară din Micherechi, Elena Ruja a început să picteze abia din anul 1994, perfecționându-se vreme de trei ani la Școala de Artă din Arad. „Elena Ruja, construindu-se mereu pe sine, lucrează pe e-mail, pictează lucrări pe pânză și lemn pline de impresii de bucurie, sentimente de liniște și pace, dar uneori și de tristețe interioară... Personalitatea ei e în permanent prezentă în propria-i lucrare. Trăiește o viață interioară, personalitatea ei ascunsă se dezvăluie în tematica lucrărilor, în limbajul exprimat prin culori”, a subliniat directoarea Muzeului „Erkel” din Jula, referindu-se la personalitatea și opera Elenei Ruja.

Toma Iova

„Dansul este ca limba maternă: nu se poate uita niciodată”

(Urmare din pag. a 5-a)

– Nu v-ați plănuit să vă faceți o casetă audio sau CD?

– Niciodată nu m-am gândit la așa ceva, cu toate că astăzi e foarte la modă. Acum este mai problematic un pic cântarea, pentru că n-am muzicanți cu care să cânt. Mai bine cânt singur, decât să mă încurc pe scenă. Pe vremuri, cântam cu Teodor Covaci din Micherechi, cu muzicanții din Aletea, dar acum la Chitighaz nu sunt muzicanți care să mă acompanieze. Poate mai târziu...

– Revenind la echipa actuală de dansuri, cine vă acompaniază muzical?

– Avem însofletitul nostru muzicant *Ioan Bandula*, care cântă la fluier și cu care am lucrat împreună din 1970. Când eu țineam pauză și el ținea. Acum l-am rugat din nou să ni se atașeze, așa că a reluat această sarcină plăcută. Tata dansului – să-l ierte Dumnezeu și el a murit – cânta la clarinet.

– Aveți și costume populare?

– Acest lucru este cam dificil, pentru că nu prea avem costume populare, iar

care le avem nu sunt potrivite pentru dansurile noastre. Costumul pe care l-am îmbrăcat la balul românesc, eu l-am comandat încă în '78 și de atunci a rămas același. Acest port însă este bănățean, nu-i local. Ne străduim să facem rost de costume originale din Chitighaz.

– Cum arăta acest port original?

– A fost destul de simplu, mai ales cel al bărbaților. Ei purtau mai mult pantaloni negri, adică cioareci, cu cizme, cămașă albă cu tasle, laibăr, clop sau pălărie. La femei era bluză albă cu tasle, laibăr și câte două-trei fuste, cea din jos era tot cu tasle, pantofi negri, cărpă în cap și păr împletit.

– Care sunt dansurile chitighăzenilor?

– Chitighăzenii dansează de zeci de ani așa-zisul joc. Acesta înseamnă șirul dansurilor, care era și la Micherechi, unde începea cu *mânântălu*, iar la Chitighaz începea cu *lunga*. Al doilea dans la noi era *mânântălu*, al treilea *țagăneasca*, și la sfârșit era *ardelenescu*, care tot un fel de *lunga* era, numai un pic mai repede. Am mai păstrat de pe vremuri *sârba*. Sârba se joacă sau s-a jucat de la Chitighaz până la Cenadul Unguresc, în toate localitățile românești din Ungaria. Acesta este un dans mai simplu. În afară de acesta am reînnoit jocul chitighăzean, șirul de dansuri, facem un dans mai mic maghiar, și avem în pregătire o șezătoare cu dansuri locale. Și mai vrem să facem repetiții de cântec cu câțiva soliști de pe vremuri.

– Cum au primit localnicii această inițiativă?

– Bineînțeles s-au bucurat foarte mulți, mai ales pentru că 30–35 la sută din publicul de la balul românesc au dansat și ei cândva. Eu am o idee fixă, și anume că dansul este ca limba maternă: nu se poate uita niciodată. Când începe să cânte muzica, toate nevoile le uită omul. Cel care a învățat odată să danseze, nu uită niciodată.

Rita Pătaș

Întâlnire literară la Budapesta

Institutul Cultural Român de la Budapesta a organizat joi, 31 martie, o întâlnire cu editura bucureșteană „COMPANIA”. Au participat: *Petru Romoșan*, poet, director general al Editurii Compania și *Adrian Majuru*, cercetător la Muzeul Municipiului București.

Cu această ocazie au fost prezentate volumele: Cele mai frumoase 100 de poeme ale românilor despre ei înșiși și țara lor, Enciclopedia exilului românesc, Bucureștii mahalalelor etc.

E. Iova

Un nou dicționar maghiar-român

Noul dicționar maghiar-român editat de CARO-COM 94 Kft vine să umple un gol mai vechi. Dicționarul conține, pe 1.050 de pagini, peste 80.000 de definiții. Prețul volumului este de 1.300.000 de lei și poate fi comandat la adresa de e-mail: carocom94@yahoo.com. (TriplexNews)

Bal de binefacere la Apateu

Centrul Cultural din Apateu organizează în seara zilei de 9 aprilie un bal de binefacere în beneficiul copiilor de la grădinița și școala generală din localitate. În urma succesului primei edi-

ții din anul trecut, organizatorii plănuiesc să folosească profitul acestui bal de binefacere pentru organizarea unor excursii ale copiilor. Programul va începe la ora 18.30.

C. Martin

Fotodocumentar

„Sări în sus că-n sus îi mere...”

Dăscălița a sute de copii din Bătania

La întâlnirea a două țări, în umbra bisericii ortodoxe române din Bătania, trăiește o doamnă care, deși niciodată nu a fost căsătorită, are sute de copii. Se numește *Cornelia Magori* și a fost învățătoarea a nenumărate generații de elevi, pornindu-i în viață cu primul bagaj de cunoștințe pe copilașii care au devenit mai apoi medici, avocați, profesori. N-a fost uitată de către ei, precum nici ea nu și-a uitat elevii. Tre-când prin orașelul bichișean am poposit la ea ca s-o întrebăm despre începuturile învățământului românesc în Bătania, despre cei 43 de ani petrecuți la catedră, și despre amintirile pe care le păstrează cea care a fost dăscălița tuturor românilor de aici.

– Sunt din Cenadul Unguresc, acolo m-am născut pe 27 februarie 1927. Am umblat șase clase la Cenad, iar după aceea am plecat la Macău, la școala civilă. Pe mama n-am cunoscut-o, pentru că a murit la 22 de ani. Eu nu aveam decât 11 luni, și am rămas orfană de mamă. Bunica din partea lui tata m-a luat la ea. Dânsa m-a crescut, cu o altă unchioaie, până la vârsta de patru ani. Atunci m-au dus acasă, deși eu n-am vrut să mă duc. Cu mama mea vitregă m-am înțeles bine. Doar cu bunica din partea mamei vitrege nu m-am înțeles deloc. Am avut o copilărie foarte grea, tocmai din cauza ei. Ea a fost cea care m-a crescut, căci tatăl meu cu mama vitregă lucraseră la Dobrițan. În 1943 mi-am terminat studiile la Macău și mi-am dorit să devin educatoare. Însă, am avut un verișor care nicicum n-a vrut ca eu să devin educatoare. Dânsul a umblat la Cluj la Universitate, a învățat de preot și profesor. Și a spus că vorbește la Gherla cu domnișoara directoare ca să mă ia acolo de învățătoare. În același an am și plecat în România, la școala normală. Am terminat aceste studii în 1947.

– Cum ați ajuns până la urmă la Bătania?

– Fiindcă mama mea vitregă a fost de aici din Bătania, am umblat destul de des aici pe la rudeni, mai bine zis la sora mamei. Părinții de aici au făcut o cere-re, au adunat semnături și au trimis la minister ca să binevoiască să mă pună pe mine aici la Bătania ca învățătoare, fiindcă în 1947 copii am avut destui, dar n-a fost decât o învățătoare maghiară. Părinții și-au dorit să aibă o învățătoare româncă. Așa că în 1947 am ajuns aici. Am avut 22 de copii în patru clase. A fost foarte greu la început, pentru că n-am știut că voi avea patru clase, și o să rămân singură. Învățătoarea care

a fost până atunci aici, pentru ce – nu știu și nici nu vreau să știu – m-a lăsat imediat singură aici, fără nici un ajutor. Am întâmpinat greutăți foarte mari. La catalog nu prea știam. Pe deasupra, la o săptămână deja am primit și inspector. Inspectoratul de atunci a fost la Macău. Și cum a sosit inspectorul, m-a întrebat că unde-mi sunt copiii? M-am uitat la dânsul, și i-am zis: iacă, aici sunt. Păi, da unde sunt ceilalți? Zic, domnule inspector, toți sunt aici, 22 de copii. N-a zis nimic. În fine, mi-am ținut orele, cu o frică și niște emoții groaznice. Și așa, de când mă știu tot cu emoții am fost. Am terminat anul cu bine. În anul următor, am avut deja 36 de copii. Tot în patru clase. Iar în 1952 de la Aletea a venit un profesor. L-au pus aici de învățător. Atunci el a învățat clasa a patra și clasa a cincea, și eu am învățat clasele 1, 2 și 3. Iar cei care au vrut să învețe și pe mai departe la o școală românească, s-au dus la Jula. De aceea, în 1953 i-am adus înapoi. Așa că profesorul a învățat clasele 4, 5 și 6, iar eu am rămas la clasele mici. Pe urmă ne-au mai venit și alți profesori și învățători. Director a fost *Péter Albert*. Eu am avut director, la început, de la școala maghiară. Mai apoi, când s-a despărțit școala maghiară în școala nr. 1 și nr. 2, eu am ajuns sub directorul de la școala nr. 2. Iar pe urmă când a ajuns aici ca profesor *Péter Albert*, pe dânsul l-au pus ca director. Atunci ne-am despărțit de școala maghiară. Am ajuns să avem 64 de elevi, și am fost cinci sau șase profesori. Nu mai știu precis. Clasele le-am împărțit. Clasa a I-a și clasa a 2-a am învățat-o eu și pe mai departe, la clasa a 3-a și clasa a 4-a au predat profesorii *Ștefan* și *Ileana Popa*. Ei au venit de la Jula. Pe dânsa am cunoscut-o bine, căci a fost și ea din Cenad. Ștefan a predat

în clasele mai mari. Pe urmă, deoarece în clasa întâi și clasa a doua n-au fost atât de multe ore, ci în clasa a treia și a patra au fost mai multe, așa am fost împărțiți încât să învățăm clasa întâi și clasa a treia, clasa a doua și clasa a patra. Atunci eu am predat la clasa întâi și clasa a treia, iar colega mea a condus clasa a doua și clasa a patra. Între timp, soția Popa au plecat la Jula. Până nu am ieșit la pensie, în anul 1982, și fiindcă nu a fost cine să ducă mai departe clasa întâi și clasa a treia, a trebuit să preiau din nou clasele, învățând în clasele trei și patru limba română, cântarea și mediul înconjurător. Până în 1989, când am zis că gata, nu mai pot acum. I-am spus și domnului director. Între timp, directorul de aici a plecat, și am ajuns să avem director comun cu școala sârbească. Apoi de undeva din România a venit un învățător care a dus mai departe clasele mele, iar eu în acel an mi-am dat demisia și de atunci sunt pensionară. Pe vremuri, am fost conducătoare de pionieri, am predat gimnastica și cântul la cei mai mari, am făcut tot ce am putut.

– Ați spus că la început o perioadă ați predat singură la patru clase. Ce le-ați predat atunci copiilor?

– Când mă ocupam cu clasa întâi, atunci la celelalte clase, a doua, a treia și a patra le-am dat ocupație individuală, și tot așa. Aveam ocupații de câte o jumătate de oră. Între timp, încontinuu m-am uitat să văd cum își fac temele pe care le-am dat.

– Aveați atunci școală și în zilele de sâmbătă?

– Da, de luni până sâmbătă. Am avut vreo 42 de ore pentru aceste zile.

– Și ce materii ați predat?

– Limba română la clasa întâi, la clasa a doua tot așa, iar mai târziu am avut și vorbire în limba maghiară la clasa întâi. La clasa a doua

am avut citire maghiară, deci am învățat abecedarul maghiar. Între timp învățam cu ei și matematica. La început în limba română, iar mai apoi căsătoriile mixte au făcut ca tot mai puțini copii au vorbit limba română. Cu cei care au venit de la grădiniță, a fost cam greu. M-am luptat foarte mult într-o lună ca, după ilustrațiile care au fost în Abecedar, să știu să spunem românește ce vedem. Așa am început. Am predat și matematică, iar în clasa a treia am avut limba maghiară, gramatică, aceeași tot în maghiară, mediul înconjurător, cântec, desen, gimnastică.

– Cum ați reușit să predați atâtea materii de una singură?

– Așa erau vremurile. Noaptea la douăsprezece încă îmi scriam temele, am corectat caietele, am scris la clasa întâi ce trebuia pentru cealaltă zi, deci a fost groaznic. Pentru mine a fost și mai greu, pentru că în 1949 când am terminat la Gherla, încă a fost ștampila regelui în România. Și atunci n-am primit diplomă, ci am primit doar o adeverință în care dovedeau că am terminat școala normală și pot să predau. Iar în iulie și august, deci după ce am terminat anul, n-am mai primit nici un ban. Iar în celălalt an aceasta mi s-a prelungit, din cauză că n-am avut diplomă, ci numai adeverință. Nici pensie n-am primit în septembrie, octombrie, noiembrie, decembrie și ianu-

arie, deci cinci luni. Asta tot din cauza lipsei de diplomă. Am primit bani numai până ce am predat. Iar pentru mine a fost foarte greu în lunile acelea.

– Care a fost atunci relația între școală și biserică?

– Când am ajuns aici, atunci încă am putut să mergem cu copiii la biserică. Mergem cu ei la slujbe și în sărbătorile de peste săptămână. Pe atunci a fost aici părintele Ioan Magdu. Însă au fost apoi mulți ani când n-a mai fost voie să mergem la biserică. Așa că n-am mai umblat nici eu, dar nici copiii nu s-au mai dus. N-a mai fost nici religie în școală. A fost foarte greu pentru noi atunci. Mie mi-au spus că ori îmi țin locul de muncă, ori, dacă nu ascult, pot să mă duc unde vreau.

– Înainte de aceea se predă religia pentru copii?

– Da, părintele a predat, până când i-au dat voie. Copiii veneau la părintele, la casa parohială, și aici s-au ținut orele de religie. Cred că era în fiecare săptămână sâmbătă după-masă, dar nu-mi mai amintesc precis. Eu știu că la Cenad am umblat în fiecare sâmbătă la religie, la părintele *Buha*. După dânsul a venit părintele *Luțai*, dar eu atunci deja eram la Macău. În fiecare sâmbătă ne adunam la orele de religie. Dacă era vreme bună, le țineam în curte, iar dacă era vreme urâtă, mergeam în casă.

– V-ați mai ocupat cu copii după ce ați ieșit la pensie?

– Am avut elevi pentru care a fost cam grea limba română, și au venit să-mi ceară ajutorul. Bineînțeles, i-am ajutat, dar niciodată nu am cerut bani pentru aceasta. A fost foarte greu în 1982 când am ajuns în pensie. Pe atunci a fost dat un ordin că la 52 de ani trebuie să iasă omul la pensie. În anul acela, n-am predat o lună de zile, și mi-a fost foarte greu. Eu primeam cum se duc copiii la școală, treceau prin fața casei mele, și mi-a fost greu pentru că i-am iubit foarte mult, și iubesc și acum foarte mult copiii, dar și ei m-au iubit foarte mult. Să fi văzut ce au făcut după ce m-am dus înapoi la școală, după o lună de zile...

– Câți ani ați lucrat în total în învățământ?

– Am predat 43 de ani. Dintre elevii mei au ieșit ingineri, medici, avocați, profesori, învățători... Toți erau copiii mei.

Toma Iova

Păcăleli de-ale lui Păcală

Când era Păcală mic

Când era Păcală mic, și atunci era dat naibii. La 13 ani rămânând orfan de părinți, fu dat în grija unei mătușe care avea un cusur: vorbea numai în proverbe.

Cum se suceea, cum se învățea bietul Păcală, mătușa hop! Cu proverbul.

„Stai că-ți arăt eu proverbe, mătușică dragă, să mă pomeniști!”

Într-o zi mătușa îl dojenea pe Păcală:

– Ascultă, puiule, nicio dată să nu faci un lucru zadarnic căci găina care cântă seara, dimineața n-are ou. Ai înțeles?

– Înțeles, sărut mâna.

A doua zi, Păcăluță ronția cu plăcere niște susan de la turc.

– Ascultă, împielitule, îl întrebă mătușa, când a cântat moțata aseară și a ouat, tu i-ai luat oul și l-ai dat pe acadele?

– Moțata n-a ouat aseară!

– Ba da, a ouat, se înfurie mătușa. Crezi că n-am auzit-o eu cântând?

– Daa? Zâmbi obraznic Păcăluță. A cântat moțata aseară și a avut ouă? Hm! Apăi nu mi-ai spus tot alde matală că găina care cântă seara, dimineața n-are ouă? Iaca moțata n-a avut. Ce? Era să-i fac eu ouăle? Atât mai lipsea.

Mătușa se cruci și grăi:

– Tu ai furat oul moțatei, tartore. Dar cine fură azi un ou, mâine va fura un bou. Ai priceput?

– Priceput, sărut mâna.

A doua zi mătușa se pomeni cu Păcăluță pe poartă trăgând un bou de funie.

– Dar asta ce mai este, ghiavole?

– Ce să fie? N-ai spus matală că cine fură azi un ou, mâine va fura un bou? Poftim bou! Și dă-mi pace.

Mătușa înghiți în sec și, clătănând din cap, grăi cu milă:

– Vai, vai, nepoțele! Cu poznele tale o s-ajungi o haimana.

Faci azi una, mâine alta, până când vei da de Aghiută, căci, dragul meu, ulciorul nu merge de multe ori la apă. Priceput-ai?

– Mda...

– Așa! Acum du-te și

adu-mi un ulcior cu apă de la puț. Păcăluță aduse.

– Bun! Mai adu unul.

Îl aduse și p-asta, dar cam bolborosind.

– Haide, încă unul...

Păcăluță luă ulciorul și foarte liniștit îl făcu țândări.

– Ce făcuși, talpa iadului?

– Ce să fac? N-ai spus matală că ulciorul nu merge de multe ori la apă? De, dacă așa-i proverbul, eu sunt de vină?

– Hai, piei din ochii mei, se oțărî mătușa, supărată lucru mare. Ce mai stai? Spală putina mia repede, că de nu...

Păcăluță plecă oftând d-a dreptul în cămară unde mătușa-sa îl găsi spălând de zor o putină veche.

– Dar aici ce mai faci, împielitule?

– Ce să fac? Iacă îți spăl putina, ca să nu-mi aud vorbe mai pe urmă.

– Uf, Doamne, Doamne...

Și câte pozne d-astea n-a mai făcut Păcăluță până-i dădură tullei în barbă, ca apoi să le facă tot mai boacâne.

Dispută filozofică

Burdelea lasă pe fiul său Păcală să studieze la Viena. În vacanță, Păcală se întoarce acasă, și tatăl său îl întreabă ce a studiat.

– Filozofia, răspunde Păcală mândru.

– Filozofia?! Ce-i asta filozofie? Ha!

– Iacă, să ți-o explic. De pildă, dumneata crezi că ești la Chișinău. Nu-i așa?

– Da, la Chișinău.

– Eu o să-ți dovedesc cu filozofia mea că nu ești la Chișinău.

– Cum, ha, ce ai zis? Ia să te vad!

– Uite așa! Dacă ești la Chișinău, apoi desigur că n-o să fii la Tiraspol. Așa-i, ori ba?

– Așa! Bun!

– Dacă nu ești la Tiraspol, atunci desigur că ești aiurea.

– Vezi bine! Se-nțelege...

– Apoi dacă ești aiurea, nu ești la Chișinău. Văzut-ai?

– Așa, măi, așa! Zice Burdelea, și numai ce-i rade fiu-său una peste fălci, de-i scapără maselele.

– Aoleo, ce faci, tată? Strigă Păcală surprins. De ce mă bați?

– Eu te bat? Ce, ești nebun?

– Dar nu mi-ai tras acu o palmă?

– Eu? Dar cum era să-ți trag o palmă, dacă eu nu sunt la Chișinău, ci sunt aiurea?!

Colonelul la librărie

Don' colonel Păcală sosește grav în librărie.

Librarul:

– Cu ce vă putem servi, domnule colonel?

Don' colonel:

– Să-mi dai harta României!

Librarul:

– La ce scară, vă rog?

Don colonel:

– La nici o scară! Să mi-o dai aici!

Librarul:

– Vreau să zic, ce mări-mă...

Colonelul:

– Ce mărime? Ce mărime? Dă-mi, domnule, România în mărime naturală.

Soacra și moartea

Păcală ținea pe biata soacră-sa într-o cămăruță, de unde tot ofta ea câteodată și chema pe preacuvioasa moarte, ca să o strângă odată de pe această lume. Gineri-său auzea, dar o lăsa în pace. O dată, însă, se hotărâște. Păcală să se prefacă

în felul morții, și ungându-se cu cărbune pe față, își puse o coasă în spinare, și pe la miezul nopții bate la ușa cămării unde ședea soacra.

Baba întreabă:

– Cine-i acolo?

– Eu!

– Cine eu?

– Eu, moartea, am venit să te iau!

– Vai, draguța mamei, dar nu te chemam pentru mine, că eu îs bătrână și ți-i rupe dinții în carnea mea și în oasele mele; da fii mătăluță bunișoară, dragă mortică, și treci dincolo, peste sala casei, că ginerele meu doar-me acolo, și are un trupșor fraged și îi tinerel ca un pepenăș!

El crede

Într-o zi Păcală ducea un porc să-l vândă la târg. Pe drum, nu știu ce-i vine porcului că nu voia nici în rup-tul capului să meargă înainte. Trage Păcală încoace, trage încolo, injură, dar porcul să miște: neam!

Văzând că nu se poate scoate la cap cu animalul, îi veni lui Păcală o idee. Începu să se învârtăască împrejurul animalului și, luându-l apoi de frânghie, porni la drum. De astă dată porcul îl urmă supus. Pe drum se întâlni cu Tândală, care-l întreabă:

– Dar unde duci porcul, Păcală?

– Vorbește mai încet, răs-

punse Păcală în șoaptă, el crede că-l duc înapoi acasă!

Mahomed-Paisie și Cucoș-Fasolă

Ce-i veni în gând unui turc, de trecu la legea noastră; și văzându-se creștin odată, se și călugări, schimbându-și numele din Mahomed, sau cum îl cheama, în Paisie.

Merse sfinția-sa părintele Paisie la o mănăstire, luându-și cu dânsul în chilie și un cucoș cu numele Fasolă. „Tot va rămânea mănecarea de la mine și n-am cui o da”, se gândea părintele când își aduse cucoșul.

Trec posturi peste posturi, ca la mănăstire. Azi îi post, că-i Macovei; mâine – că-i Ziua-Crucii; și așa o ducea părintele tot în posturi.

Iată că cu greutate trece și „săptămâna patimilor” și părintelui Paisie, fiindu-i acum greu de atâta post, ce-i veni în gând, căci tăie cucoșul și-l puse la fiert.

Se întâmplă că veni tot-mai atunci alt sfânt părinte la părintele Paisie și, văzând camea cea de cucoș fierbând în oală, se miră foarte și, nici una-două, într-o fugă se duse și-l pârî la stareț. Aceasta îl cheamă la dânsul.

– Ce fierbei în oală, frate? îl întreabă starețul.

– Fasolă, răspunde turcul.

– Cum fasolă, căci fratele zice, că era cucoș.

– Cucoș, da-l cheamă Fasolă, și mie, fiindu-mi dor de fasole, l-am pus la fiert.

– Nu știi că noi n-avem voie de mâncat în post nici lapte, darmită carne?

– Știu, dar eu n-am mâncat carne, ci fasolă. Puțin îmi pasă ori de-a fost cucoș sau găină. Eu știu că-l chema Fasolă; și cum mi-ați schimbat voi numele în Paisie, așa i-am schimbat și eu numele din cucoș în fasolă. Și cum nu sunt eu ce am fost mai înainte de a mă călugări, așa nu-i nici el cucoș, ci fasolă. Și doar ce-i mânca în post, dacă nu fasole? răspunde turcul mânios plecând hodorogind spre chilia sa.

(Din volumul „Păcală și Tândală”, Editura Litera, 2002)

Istoria românilor

1. Între ce ani au avut loc cele două mari războaie dintre dacii conduși de Decebal și românii aflați sub conducerea împăratului Traian?

- ☐ 84-85 e.n. și 87-89 e.n.
- ☐ 87-89 e.n. și 98-101 e.n.
- ☐ 101-102 e.n. și 105-106 e.n.
- ☐ 101-102 e.n. și 110-112 e.n.

2. Când a avut loc bătălia de la Posada?

- ☐ în 1330
- ☐ în 1456
- ☐ în 1386
- ☐ în 1333

3. Între ce ani a domnit Ștefan cel Mare?

- ☐ între 1457-1504
- ☐ între 1456-1462
- ☐ între 1386-1418
- ☐ între 1593-1601

4. Cine a unit în 1599-1600, pentru prima dată în istorie, toate teritoriile locuite de români, proclamându-se „Prinț al Țării Românești, al Transilvaniei și al întregii Moldove”?

- ☐ Ștefan cel Mare
- ☐ Mircea cel Bătrân
- ☐ Vlad Țepeș
- ☐ Mihai Viteazul

5. Cine a condus Revoluția din 1821?

- ☐ Nicolae Bălcescu
- ☐ Avram Iancu
- ☐ Tudor Vladimirescu
- ☐ Mihai Viteazul

6. Cine a fost conducătorul Revoluției din 1848 în Transilvania?

- ☐ Nicolae Bălcescu
- ☐ Mihail Kogălniceanu
- ☐ Avram Iancu
- ☐ Alexandru I. Cuza

7. Când a fost ales Alexandru Ioan Cuza ca domnitor în Moldova, dată cunoscută și ca dată a ceea ce se numește Mica Unire?

- ☐ 24 ianuarie 1859
- ☐ 5 ianuarie 1859
- ☐ 10 mai 1866
- ☐ 11 decembrie 1858

8. Care este numele întreg al lui Carol I, primul rege al României?

- ☐ Carol de Hohenzollern
- ☐ Carol Sigmaringen
- ☐ Carol de Hohenzollern-Sigmaringen

☐ Carol Bismark de Hohenzollern-Sigmaringen

9. Ce semnifică pentru istoria României data de 9 mai 1877?

- ☐ sfârșitul războiului ruso-turc
- ☐ România s-a proclamat regat și Carol I a fost încoronat ca rege al României
- ☐ atacul redutei Grivița
- ☐ România și-a declarat independența de stat totală

10. Adunarea Națională din Transilvania, din 1 decembrie 1918, a votat, în prezența a peste 100.000 de delegați, unirea Transilvaniei și Banatului cu România. Unde a fost convocată această adunare?

- ☐ la Cluj-Napoca
- ☐ la Brașov
- ☐ la Iași
- ☐ la Alba Iulia

11. De ce eveniment se leagă ziua de 23 august 1944?

- ☐ abdicarea lui Carol al II-lea
- ☐ intrarea României în război
- ☐ alipirea nord-vestului Transilvaniei de Ungaria
- ☐ arestarea mareșalului Ion Antonescu

12. Unde a izbucnit Revoluția din 1989?

- ☐ la Cluj-Napoca
- ☐ la București
- ☐ la Timișoara
- ☐ la Sibiu

(Soluții în pag. a 15-a)

Noul Hollywood s-a mutat în Europa de est

Globalizarea își face resimțite efectele și în industria cinematografică. Noul Hollywood s-a mutat astfel, treptat-treptat în Europa centrală și de est – informează Radio BBC. Cea mai importantă țintă a producătorilor americani și vest europeni, Cehia, simte acum din ce în ce mai puternic amenințarea concurenței venite din țările vecine, precum Ungaria și România.

Acum un secol, pionierii tinerei industrii cinematografice se stabileau într-un orașel de lângă Los Angeles, atrași de facilitățile – fiscale dar și naturale – oferite de statul californian. Micul orașel, pe numele său Hollywood, devenea în doar câțiva ani centrul vital al industriei cinematografice americane.

Dar globalizarea a făcut ca sufletul Hollywood-ului să se mute în Europa fostă comunistă. Iar noul Hollywood Est European este, cel puțin pentru moment, Praga.

Aici, studiourile Barrandov, faimoase în Europa anilor 1930 și folosite intens și de naziști în al doilea război mondial, își trăiesc a doua tinerețe. Practic toate marile vedete ale cinematografiei mondiale au filmat, filmează sau vor filma cel puțin un film la Praga, în studiouri cu un personal considerat aproape la fel de bun ca cel de la Hollywood, dar plătit mult mai puțin.

Jude Law în „Cold Mountain” turnat în România

Alături de filme pentru cinematografie, studiourile găzduiesc și producții de televiziune ale marilor rețele americane. Ar putea părea că oamenii de afaceri cehi din domeniu ar trebui să fie în culmea fericirii. Să fie oare așa? Se pare că nu. Cei mai mulți dintre cei implicați în cinematografie spun că guvernul ceh nu face nimic ca să-i ajute. Iar competitorii sunt numeroși și din ce în ce mai puternici.

Țările vecine, în principal Ungaria și România, sunt din ce în ce mai căutate de către producătorii americani și vest europeni. Regizorul american de origine maghia-

ră Andrei Vajna a început, alături de un asociat ungar, să construiască lângă Budapesta studiouri de mărimea celor pragheze, iar guvernul maghiar dorește să acorde și facilități fiscale producătorilor de filme.

Studiourile din România oferă prețuri la doar o treime pe lângă cele din Cehia – iar numărul filmelor cu buget mare turnate aici e în creștere. Chiar dacă producătorii cehi declară că, în prezent, principalii competitori sunt Canada și Marea Britanie, teama de concurență din ce în ce mai puternică venită din România și Ungaria începe să se facă simțită.

Gheorghe Zamfir, 55 de ani de activitate

Renumitul naist român Gheorghe Zamfir a susținut joi, 24 martie, un concert extraordinar la sala „George Enescu” a Universității Naționale de Muzică din București. Concertul a marcat împlinirea a 55 de ani de activitate a artistului, care a fost acompaniat de-a lungul spectacolului de Orchestra Simfonică „Concerto” și de

clasa de nai a Universității Naționale de Muzică. Repertoriul serii a conținut atât piese proprii ale lui Zamfir cât și creații semnate Grigoraș Dinicu, Bartók Béla, Lloyd Webber și James Last. Cu această ocazie, naistul român și-a prezentat public și teza de doctorat cu titlul „Naiul – geneză, evoluție și semnificație”.

Traian Vuia, omagiat în România

Cătălin Prunariu, cel mai tânăr comandant de aeroclub din România și fiul cunoscutului astronaut român Dumitru Prunariu, va putea pilota, pe 18 martie 2006, pe câmpiile de la Montesson, Franța, un aparat de zbor care a fost construit după proiectele unor ingineri timișoreni, în semn de omagiu pentru personalitatea marcantă a celui care a fost Traian Vuia – informează RGN-Press.

Evenimentul va avea loc ca urmare a împlinirii unui veac de când omul de știință român a reușit să ridice de la sol, pe aceleași câmpii franceze, primul aparat de zbor mai greu decât aerul. Autoritățile județului Timiș intenționează să inițieze un act normativ pentru declararea anului 2006 ca fiind anul Traian Vuia.

Portocala mecanică a zdruncinat visul românilor

Cu meciul pierdut cu 0-2 în fața Olandei s-au redus la minim șansele de calificare a selecționatei române pentru Campionatul Mondial din anul viitor. Elevii lui **Victor Pițurcă** au încasat primul gol în secunda 45, ceea ce a determinat toată desfășurarea jocului. **Speranțele celor 16.000 de suptori de pe Stadionul Rapid din București și a milioanele din fața televizoarelor s-au spulberat cu totul în minutul 85, când în urma unei combinații perfecte, debutantul **Babel** a trimis mingea în plasa porții lui **Bogdan Lobonț**.**

Cristian Chivu: „Trebuie să ne trezim la realitate”

Prima surpriză a fost furnizată de selecționerul român, când în linia de apărare l-a afișat pe **Cristi Chivu** în compania a trei fundași steliști. La mijloc apariția lui **Rădoi** era așteptată, însă pe cele două fleancuri, prezența lui **Ogăraru** și **Petre Marin**, în locul lui **Contra** și **Raț** era o invenție de ultimă oră. Ul-

terior presa românească a adus destule critici pe marginea acestei mutări, deoarece, mai ales **Ogăraru** a jucat emoționat, cel puțin în prima repriză și n-a putut să-i țină-n frâu nici pe **Robben**, nici pe debutantul **Babel**.

„Noi buni – ei foarte buni”, notează ziarul **ProSport**, care în același articol relevă faptul că deși compartimentul de mijloc al Olandei era alcătuit din trei jucători, iar cel al României din patru, totuși omul a avut senzația că portocalii erau mai mulți pe teren. România s-a trezit din șocul golului încasat în primul minut, abia în prima parte a reprizei secundă, când timp de cam un sfert de oră a dominat jocul, dar fără să însemne prea mare pericol la poarta

lui **Vanderaar**. Dar mai târziu, încercările haotice ale lui **Pancu** și compania au devenit tot mai sporadice, iar oaspeții au pus punctul pe „i” la sfârșitul unui contraatac, practic ridiculizând trei fundași. Cu asta s-a încheiat un meci dureros, care ne-a arătat că fotbalul românesc, în ciuda unor sclipiri pe moment, nu mai este cel cu care ne-am obișnuit până în anul 2000. Este dureros să vezi neputința unor jucători tehnici, dar debusolați de atâtea scandaluri și schimbări de antrenori. S-a dovedit că în fața echipelor de top din lume nu mai este suficientă însuflețirea, mai trebuie și o echipă omogenă cu un sistem de joc pus la punct. Iar pentru asta este nevoie de timp și de foarte multă răbdare.

„Momentan suntem depășiiți de fotbalul european. Asta e clar. Și nu mai putem trăi din trecut, din minuni așteptate și nici din performanțele unei generații de aur care nu mai există. Trebuie să ne trezim la realitate”, a declarat Chivu după eșec. Fundașul a fost cel mai bun jucător român de pe teren, iar după fluierul final a părăsit terenul cu capul aplecat și cu fața îngândurată a unui fotbalist care gândește mai departe decât următoarea partidă. Apoi, răspunzând la întrebările presei, și-a vărsat tot amarul adunat în timpul celor 90 de minute. „Trebuie să încetăm să ne purtăm de parcă am avea o echipă campioană mondială. Ar trebui să lăsăm fițele deoparte, să punem capul în pământ și să mergem mai departe. Deocamdată știu doar că noi am făcut tot ce am putut pentru a-i învinge pe olandezi, dar a fost imposibil și asta s-a văzut. Cred că schimbăm prea des antrenorii și jucătorii și că dacă nu avem

constantă nu putem aduce nici echilibru în echipă. Trebuie să învățăm să avem răbdare pentru a cere performanță. Altfel nu se poate construi nimic.”

După înfrângerea din București, Pițurcă și jucătorii săi nu au avut timp să se plângă prea mult, pentru că miercuri a avut loc următoarea confruntare împotriva Macedoniei, la Skopje. Situația pare destul de simplă, de acum înainte naționala României nu mai are voie să piardă nici un meci, ba mai mult ar trebui să le câștige pe toate, ca apoi să mai spere și la jocul rezultatelor din grupă, care eventual ar putea s-o avantajeze. La încheierea ediției încă n-am avut la îndemână rezultatele de miercuri din grupă. În cunoștința acestora vom putea prezenta o analiză mai amănunțită a șanselor de calificare, care deocamdată seamănă mai degrabă cu cea a câștigării la un loz în plic.

Doar Micherechiul a jucat cu succes

Dintre cele mai bune trei echipe ale localităților noastre numai Micherechiul și-a putut fructifica dominația de pe teren. Cu toate că **Giula**, **Bătania** și **Micherechi** au jucat pe teren propriu atacând tot timpul, au reușit să adune numai patru puncte.

Ocazii pentru gazde și puncte pentru oaspeți
Giula–Vecsés 0-2

În a doua divizie națională, cei de peste 400 de spectatori giulani au putut urmări o primă repriză echilibrată, în care cele două echipe s-au luptat la mijlocul terenului, prima minge pe poartă fiind înregistrată numai după 40 de minute. În a doua parte a jocului, echipa lui **Pásztor József** a accelerat ritmul, dar n-a reușit să înscrie nici în urma numeroaselor ocazii de goluri. Apoi, ca o lege eternă a fotbalului, cei din Vecsés, pe la sfârșitul meciului au fructificat chiar două din ocaziile rare, pe care le-au avut. „Nu se pot

iroși așa de multe ocazii, pentru că numai asta putem păți”, s-a plâns în fața presei antrenorul **Pásztor**.

Bătania și-a lipit de poartă oaspeții, dar în zadar
Bătania–Cegléd 1-1

În a treia divizie națională, localnicii au întâlnit o echipă din zona de retrogradare. Înfățișarea jocului a și oglindit pozițiile din clasament ale celor două echipe, însă diferența n-a apărut și pe tabela de marcaj. În prima repriză s-au înscris toate cele două goluri ale partidei. Oaspeții au deschis scorul dintr-un contraatac, iar gazdele au egalat, prin **Grădinariu**, în urma unei faze norocoase.

Micherechenii în picioare, oaspeții la pământ

În a doua repriză, gazdele au irosit una după alta ocaziile, iar când se părea că oaspeții nu mai au cale de scăpare a intervenit bara. Cei 300 de spectatori, până la urmă au asistat la un meci slăbuț, în care cei de la Cegléd și-au atins obiectivul și au obținut punctul mult dorit. „Am atacat pe tot parcursul partidei, dar am ratat toate ocaziile și nici bara n-a fost de partea noastră”, a declarat după întâlnire antrenorul din Bătania, **Juhász Zoltán**.

Patru goluri și trei eliminări
Micherechi–Bichiș 3-1

În primul eșalon al județului Bichiș, echipa locală a început în forță și în pri-

ma repriză a reușit să se demarce cu două goluri. A doua parte a jocului a adus majorarea scorului la diferența de 3-0. După ce se părea că gazdele vor termina o partidă la scor a intervenit arbitrul, care a dorit și el să intre în centrul atenției numerusului public. În ultimele 10 minute el a eliminat doi jucători de la echipa gazdă și unul de la oaspeți, astfel încât micherechenii timp de patru minute au evoluat cu numai opt contra zece jucători de câmp. „Am meritat victoria, iar despre arbitru mai bine nu spun nimic”, și-a rezumat părerea **Bíró Róbert**, tehnicianul gazdelor.

Micherechiul atacă

Ultimele rezultate ale echipelor noastre de fotbal

Campionatul NB II	
Giula – Vecsés	0-2
Campionatul NB III	
Bătania – Cegléd	1-1
Campionatul județean, Bichiș, div. I	
Micherechi – Bichiș	3-1
Campionatul județean, Bichiș, div. II	
Körösladány – Aletea	2-0

Următoarele meciuri

2 aprilie (sâmbătă)	
Nagykátá – Bătania	16.30
Bichiș – Gyomaendrőd FC	16.30
3 aprilie (duminică)	
Jászapáti VSE – Giula	16.30
Micherechi – Szeghalom	16.30
Aletea – Füzesgyarmat	16.30

ROMÂNIA

Luni 4 aprilie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Agenția 2 fără un sfert 8.20 Cinci minute de cultură 9.00 Surprize, surprize (R) 11.30 Telescencipedia (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Pro Patria 14.30 Kronika 15.55 Sănătate pentru toți! 16.30 Serial. Portul miracolelor 17.30 Știrea zilei 17.50 Serial. Sport Pro 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Gala Premiilor UNITER 2005 23.15 Jurnalul TVR 23.30 Film. Prefontaine 1.20 Jurnalul TVR 2.30 Film (R) Fantezii pe internet.

Mărti 5 aprilie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Agenția 2 fără un sfert 8.20 Cinci minute de cultură 9.00 Portativul piticilor (R) 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 10.55 Euro-dispecer 11.00 Teazar folcloric (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Alege viața! 14.30 Cultura eco (R) 15.00 Kronika. Emisiune în limba maghiară 15.55 Armonii în natură. Documentar 16.30 Serial. Portul miracolelor 17.30 Știrea zilei 17.50 Serial. Sport pro 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Film. Ochi de inger 21.05 Vorbe despre fapte 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Reconstituire... la secundă 23.30 Film. Secretele nopții 1.00 Cinci minute de cultură 1.15 Jurnalul TVR (R).

Miercuri 6 aprilie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Agenția 2 fără un sfert 8.20 Cinci minute de cultură 9.00 Avanspremieră 9.10 Serial. Andy o viață dublă 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 11.00 Stele... de 5 stele (R) 12.00 Sănătate pentru toți! (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Oamenii ca noi 14.30... Sed Lex! 15.00 Convițuiri 15.55 Armonii în natură. Documentar 16.30 Serial. Portul miracolelor 17.30 Știrea zilei 17.50 Serial. Sport Pro 18.00 Jurnalul TVR 19.15 O vedetă populară: Irina Loghin 21.00 Vorbe despre fapte 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Ochiul magic (R) 23.30 Film. Peștele cel mare 1.00 Cinci minute de cultură 1.10 Jurnalul TVR (R).

Joi 7 aprilie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Agenția 2 fără un sfert 8.20 Cinci minute de cultură 9.00 Avanspremieră 9.10 Serial. Andy o viață dublă 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 10.55 Euro-dispecer 11.00 O vedetă populară (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Dincolo de hartă (R) 14.30 Akzente 15.55 Armonii în natură. Documentar 16.30 Serial. Portul miracolelor 17.30 Știrea zilei 17.50 Tragerile Joker și Loto 5/40 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Telectinemateca: Oaia cu cinci picioare 21.05 Vorbe despre fapte 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Serial. Crime perfecte 23.10 Film. Jucătorul 1.00 Cinci minute de cultură.

Vineri 8 aprilie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Agenția 2 fără un sfert 8.20 Cinci minute de cultură 9.00 Avanspremieră 9.10 Serial. Andy o viață dublă 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 11.00 Garantat 100% (R) 12.00 Spectacolul lumii 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Tribuna partidelor parlamentare 14.30 România politică 15.00 Film. Dragul meu detectiv 16.45 Interes general 17.30 Știrea zilei 17.50 Serial. Sport pro 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Stele... de 5 stele 20.15 Școala vedetelor 21.15 Serial. Burlacii 22.15 Jurnalul TVR 22.45 Film. Oul de șarpe 1.05 Cinci minute de cultură 2.05 Jurnalul TVR.

Sâmbătă 9 aprilie

6.00 Ceasul deșteptător 7.30 Desene animate 8.30 Jurnalul TVR 8.45 Avanspremieră 9.00 Portativul piticilor 10.00 Ham și Miau. Documentar 10.30 Spectacolul lumii... 11.00 Serial. Justiție militară 11.50 Orizont 2007 12.45 Jurnalul TVR 13.00 Lumea-n care trăim 14.00 Travelling circular 15.00 Școala vedetelor (R) 16.30 Dincolo de hartă 17.00 Telescencipedia 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Surprize, surprize 20.10 Avanspremieră 20.20 Surprize, surprize 21.10 Avanspremieră 21.20 Surprize, surprize 22.00 Jurnalul TVR 22.15 Taverna 23.45 Film. Trecătoarea 1.30 Jurnalul TVR (R).

Duminică 10 aprilie

6.00 Universul credinței 7.30 Desene animate 8.30 Jurnalul TVR 8.45 Debut 50 plus soarelui 9.45 Ulița spre EUROPA 10.00 Serial. Justiție militară 10.50 Viața satului 11.50 Agenda politică 12.45 Jurnalul TVR 13.00 Supermarket de divertisment 15.00 D'ale lu' Mitică 16.00 Teazar folcloric – împlinește 23 de ani 17.50 Trageria Specială Loto 6/49 a Anului Nou 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Minutul 91. 22.00 Jurnalul TVR 22.15 Garantat 100% 23.15 Film. Furie în cer 0.55 Cinci minute de cultură 1.15 Jurnalul TVR (R).

Cătălin Ștefănescu în „Garantat 100!%”

TVR

Luni 4 aprilie

7.30 Minorități sub trei dictaturi (R) 8.00 Poftă bună! (R) 8.30 Serial (R) Întoarcere în Paradis 9.30 D'ale lu' Mitică (R) 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.45 Serial (R) Farmece 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Insula piratilor 14.00 Împreună în Europa 15.00 Zona de conflict 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Sărută-mă, prostule! 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Zestrea românilor 18.00 Fotbal în sală: AFC Bodu-CIP 19.30 Partitură pentru Salomea. Documentar 20.00 Neuitatele personaje 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Drumul spre Santiago 22.50 Serial. Districtul 23.45 Magazin IT (R) 0.15 Film (R) Red Rock West 2.00 Cinci minute de cultură.

Mărti 5 aprilie

7.30 Revista presei 8.00 Serial (R) Sărută-mă, prostule! 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.45 la... și vezi. Magazin informativ 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Insula piratilor 14.00 Împreună în Europa 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Sărută-mă, prostule! 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Mărturie 18.00 Serial. Soția lui Lorenzo 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 Monștrii apelor 20.00 Lumea de aproape 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Puterea dragostei 22.55 Serial. Polițiștii de la „Blue Murder” 23.45 Serial (R) Dragul Raymond 0.15 Film. Dragoste la Paris.

Miercuri 6 aprilie

7.30 Revista presei 8.00 Serial (R) Sărută-mă, prostule! 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.45 Te vezi din Banat. Magazin informativ 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Insula piratilor 14.00 Împreună în Europa 15.00 Zona de conflict 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Sărută-mă, prostule! 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Minorități sub trei dictaturi 18.00 Serial. Soția lui Lorenzo 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 Incursiune în Muzeele de Artă Britanice 20.00 Omul între soft și moft 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Nero Wolfe și un caz de șantaj 22.55 Serial (R) Colecționarul de suflute 23.45 Serial (R) Dragul de Raymond 0.15 Film. Păpușica.

Joi 7 aprilie

7.30 Revista presei 8.00 Serial (R) Sărută-mă, prostule! 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.45 Magazin informativ 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Micii savanți 14.00 Împreună în Europa 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Sărută-mă, prostule! 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Sănătate naturistă 18.00 Serial. Soția lui Lorenzo 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 Lumea necuvântătoarelor. Documentar 20.00 Bugetul meu 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Orgolii 23.00 Serial. A fost odată hoț 23.50 Serial (R) Dragul de Raymond 0.20 Film. Tristan și Isolda.

Vineri 8 aprilie

7.30 Revista presei 8.00 Serial (R) Sărută-mă, prostule! 9.00 Tonomatul DP 2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.45 Magazin informativ 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Micii savanți 14.00 Împreună în Europa 15.00 Lecția de privit 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Sărută-mă, prostule! 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Auto Club 18.00 Serial. Soția lui Lorenzo 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 Amintiri despre vedete 20.00 Mistere și mituri ale sec. XX. 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 D'ale lu' Mitică 22.15 Serial. Umbrele întinericului 23.00 Alternative TV 1.00 Serial (R) Dragul de Raymond.

Sâmbătă 9 aprilie

7.30 Fantomele Dunării (R) 8.00 Buburuze și alte Găze 8.30 Steluțe pentru Europa 9.00 Universul cunoașterii 9.30 Oala sub presiune 11.00 Televiziunea, dragostea mea 12.00 Agenția de plasare 13.00 Serial. Miracole 14.00 Via Sacra 15.00 Baschet (R) Utah Jazz-New Orleans 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Fotbal: Sportul Studentesc-FC Argeș 18.00 Baschet: Asesoft Ploiești-Banvit Istanbul 20.00 Serial. Dragul de Raymond 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Serial. Doctorii 22.00 Film. Imperiul: Nero. Partea II. 23.35 Serial. Inspectorul Burnside 0.30 Muzica la Maxim.

Duminică 10 aprilie

7.30 Medalion folcloric 8.00 Ferma 9.00 Pescar Hoinar 9.30 Arca lui Noe 10.00 H...ora prichindeilor 11.00 Două roți 11.30 Magazin IT 12.00 Atenție, se cântă! 13.00 Casa mea 13.30 Poftă bună! 14.00 Piersic Show 15.00 Serial. Lois și Clark – noile aventuri ale lui Superman 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Baschet: Asesoft Ploiești-Dinamo Moscova 18.00 Stăpânii mafiei 19.00 Atlas 19.30 Coolmea distracției 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Serial. Și dacă mâine va veni 22.00 Film. Anotimpurile iubirii 1.00 Film (R) Imperiul: Nero.

Ernest Maftei în „Ferma”

ÎN LIMBA MATERNĂ emisiune radiofonică în limba română

4 APRILIE, LUNI (Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

5 APRILIE, MĂRTI (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

6 APRILIE, MIERCURI (Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avanspremiera „Ecranul Nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

7 APRILIE, JOI (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

8 APRILIE, VINERI (Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foaia românească” 10.55: Avanspremiera „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul Vârșnicilor 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

9 APRILIE, SÂMBĂTĂ (Petru Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.00: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.58: Încheiere

10 APRILIE, DUMINICĂ (Petru Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.30: Retrospectiva săptămânii (spiciuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.30: Emisiune religioasă baptistă 15.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afara de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

6 aprilie 2005 (mtv ora 13.28)

Reluare: 8 aprilie 2005 (m2 ora 14.27)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea în limba română, după știrile săptămânii vă va călăuzi la Macău, unde a început, de curând, predarea limbii române pentru câteva zeci de elevi de școală generală. Printre temele programului mai regăsim un interviu cu fostul ambasador al României la Budapesta. Călin Fabian nu demult a fost numit în funcția de consilier al primului ministru Tăriceanu.

Realizator: Aurel Becan

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 4 aprilie 2005

16.00–16.55 Teleaudiența 16.55–17.00 Vorbiți corect 17.00–17.30 Universul culturii 17.30–18.00 Știri regionale.

Mărti, 5 aprilie 2005

16.00–16.30 Cronica germană (emisiune în lb. germană) 16.30–17.30 De la om la om 17.30–18.00 Știri regionale.

Miercuri, 6 aprilie 2005

16.00–16.30 Panoramic sud-vest (emisiune în limba maghiară) 16.30–17.30 Viața la țară 17.30–18.00 Știri regionale.

Joi, 7 aprilie 2005

16.00–16.30 Orizonturi sârbești (emisiune în limba sârbă) 16.30–17.00 Pe viu (talk show pe teme de actualitate) 17.30–17.30 Exclusiv 17.30–18.00 Știri regionale.

Vineri, 8 aprilie 2005

16.00–17.30 Baschet West Petrom Arad – ELBA Timișoara 17.30–18.00 Știri regionale.

Sâmbătă, 9 aprilie 2005

16.00–16.45 Fotbal: Sportul – FC Argeș (I) 16.45–17.00 În prelungiri 17.00–17.45 Fotbal: Sportul – FC Argeș (II)

Duminică, 10 aprilie 2005

16.00–17.30 Baschet Asesoft Ploiești – Dinamo Moscova

Istoria românilor

Soluții din pag. a 13-a:

- 101–102 e.n. și 105–106 e.n.
- în 1330
- între 1457–1504
- Mihai Viteazul
- Tudor Vladimirescu
- Avram Iancu
- 24 ianuarie 1859
- Carol de Hohenzollern-Sigmaringen
- România și-a declarat independența de stat totală
- la Alba Iulia
- arestarea mareșalului Ion Antonescu
- la Timișoara

Emisiunea în limba română
24 de ore din 24
pe www.rri.ro

Unitate prin diversitate Uniunea Europeană

Întrebări, teme permanente:

- ❖ Ce ne așteaptă în Uniunea Europeană
- ❖ Aderare – avantaje și dezavantaje
- ❖ Euroregiune – colaborare transfrontalieră
- ❖ Cetățean european – multiculturalitate, multilingvism

Program radiofonic: 4 aprilie, luni – ora 19.00
– Kossuth URH: 66,29 MHz și 66,14 MHz
– Frecvențele posturilor teritoriale

„Îl laud pe Dumnezeu că m-a făcut româncă”

**Convorbire cu Maria Pilan Kalcsó,
specialistă a mâncărurilor tradiționale românești**

Acest interviu m-a convins despre zicala că oamenii mai plinuți sunt mai fericiți și mai glumeți. La Chitighaz am întâlnit o gospodină cu adevărat însuflețită în ce privește gastronomia. Maria Pilan Kalcsó s-a decis dintr-o dată, în urma unor îndemnuri, să adune rețete de mâncăruri tradiționale românești din localitățile noastre. Pentru a afla despre motivele acestei activități am vizitat-o pe dânsa în bucătăria ei de acasă.

– De unde v-a venit această idee ciudată?

– Înainte de Crăciun am fost căutată împreună cu Ana Buha de o ziaristă unguroaică, întrebându-ne despre mâncărurile tradiționale românești. La repezeală n-am știut să răspundem. M-a cuprins rușinea. Cum pot să spun eu că sunt româncă, când nu știu ce au mâncat părinții, strămoșii mei. Așa mi-a fost de rușine că în ziua următoare m-am pus să adun rețete de mâncăruri românești de pe vremuri. În trei luni de zile am reușit să adun în jur de 2.000 de astfel de rețete. Din acestea am selectat primele 100, pe care le-am crezut a fi cele mai vechi și cele mai cunoscute. De la o zi la alta am început să contactez atât localnici, cât și persoane din alte localități, în care trăiesc români. M-am pus și am sunat în aceste localități, interesându-mă despre români, care mi-ar putea ajuta în această lucrare. M-au ajutat de la primari până la profesori și oameni în vârstă. După ce am vorbit la telefon, m-am dus și i-am vizitat la ei acasă. Era când mergeam dimineața și ajungeam acasă doar seara târziu. Așa că am ajuns pe

la Aletea, Bătania, Cenadul Unguresc, Micherechi, Săcal, Apateu, unde am stat de vorbă numai cu gospodine. După ce am primit rețetele, dintre care unele erau scrise în ungurește, am început să le traduc în română pe toate. Erau cuvinte sau expresii la traducerea cărora mi-am bătut capul timp de cinci ore, până am reușit să le pun la punct. Aceste trei luni mi-au oferit bucurii nemaipomenite. Am întâlnit atâția oameni simpatici, români cu toții. Când am intrat pe poartă și am fost salutată cu „Bună ziua”, nu „Jó napot” și „Szia”, m-a cuprins o bucurie tare mare. Nu pot să vă explic. Am aflat niște prieteni cu care ținem legătura și de atunci, și vorbim la telefon românește.

– Rețetele sunt selecționate pe categorii?

– Nu, nu le-am selecționat. Însă după fiecare rețetă am introdus persoana și localitatea de unde l-am primit. Despre fiecare informator am și câte o poză. Am luat foarte în serios această muncă, gândindu-mă ca la un fel de documentare. După ce am tradus și am scris la calculator fiecare rețetă, l-am sunat pe maestrul

bucătar Ioan Brindaș din Iula, care este originar din Chitighaz, și l-am rugat să arunce o privire asupra acestor rețete. Deși nu ne-am cunoscut cu dânsul, mi-a verificat rețetele din punct de vedere al specialistului. Erau metode de preparare pe care nici dânsul nu le știa românește, dar s-a informat de la colegi din România.

– Ați și gătit aceste mâncăruri?

– Toate le-am preparat, pentru că îmi place foarte mult să gătesc. Sunt între ele care le-am gătit de mai multe ori, dar sunt și care nu ne-au plăcut deloc. Am făcut mâncăruri de iepure, am umplut porumbei, am preparat fel de fel de aluaturi. În această perioadă, familia mea în fiecare zi avea de gustat câte o mâncare nouă. La început cei cinci copii ai mei se uitau cam mirați la

în locul puilor au folosit porumbei și le-au preparat ca și puii. Iepurele l-au preparat în multe diferite moduri, care astăzi nu se mai cunosc. Pe vremuri au mâncat foarte des cap de capră, de oaie și altele, ceea ce a rămas de la cei mai bogați. Strămoșii noștri

românești nu mai sunt la modă. A fost o mare plăcere, când aici la Chitighaz femeile mi-au și gătit. O bătrânică, de pildă, mi-a făcut sarmalele săracilor, carnea fiind înlocuită cu pâine călită în unsoare. Am plâns împreună în timp ce dânsa își aducea aminte de sărăcia părinților ei. Plângând am mâncat acele sarmale... Oricum au fost foarte gustoase. Deci am avut parte timp de 90 de zile de multe bucurii, răs și plâns. Când stai de vorbă cu un bătrân care își amintește de părinți, de trecut, când ții în mână cratiță din fier, pahar de 150 de ani, când întâlnești oameni care încă se cred români, nu poți să nu fii copleșit de sentimente. Românii sunt foarte sinceri și foarte buni la inimă. Îl laud pe Dumnezeu de sute de ori pentru că m-a făcut româncă.

Datorită eforturilor acestei femei însuflețite, Chitighazul plănuiește să organizeze în vară un festival de mâncăruri tradiționale românești, la care vor fi invitați toți cei care au contribuit la colecționarea rețetelor românești, și sunt așteptați toți românii din diferitele localități de-ale noastre, și nu numai, pentru a petrece împreună un sfârșit de săptămână gustând sarmale, mămăligă și vârzare.

Rita Pățaș

această idee, dar soțul m-a încurajat să-mi continui munca. Întreaga familie s-a îngrășat în această perioadă. Eu personal m-am îngrășat 14 kilograme...

– Care sunt specialitățile localităților vizitate?

– Mâncărurile românești din Bătania sunt asemănătoare cu cele sârbești. Sunt cu totul altceva decât la ceilalți români. Bucătăria românilor din Aletea este asemănătoare cu cea a germanilor. Aletenilor le-a plăcut foarte mult carnea de iepure, iar

s-au învățat să prepare cât mai gustos aceste ingrediente săracicioase. Mâncărurile adevărate românești seamănă mult cu cele italienești; folosim foarte multe roșii, varză și paste. Românii prepară aluat în foarte multe feluri. Bucătăria din Micherechi și Chitighaz seamănă cel mai mult cu cea din România, iar cea din Bihor seamănă mai mult cu bucătăria maghiară. Din păcate, la cei tineri nu le mai place nici să vorbească românește, și nici mâncărurile tradiționale

Plăcinte dulci

**FOAIA
românească**

1 APRILIE 2005
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Toma Iova, Rita Pățaș, Cristian Martin, Ștefan Crăsta. Tehnoredactare computerizată: Ștefan Mihailov. Editura și redacția: 5700 Iula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@axelero.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Iula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2005: 3 luni 912 forinți; 6 luni 1824 forinți; 1 an 3648 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.